

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1942 JANUÁR 1-TŐL:

Egy évre 26.— F. FELÉVRE 10.— P. NEGYEDÉVRE 5.— P

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők.

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARACSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekk száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtti 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintendő, mint az előző megrendelése szolgált.

Nagyhirdetések ára: egy hatodhados (35 mm széles) milliméteres egyszeri beiktatása 20 fillér. Szóvegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Keresünk a belépésre előkészített, nagy gyakorlatú és egy molnársegédet, akinek ügy az öröklés, mint a ki- és bemészálásban gyakorlata van. Fizetés Graber-Könyvelővel jelentkezők. Utiköltséget nem térítünk. Palánky és Szűcs hengeralma, Szekszárd. 7129

Azonnali belépésre keresek 11-járatú malomba dolgozni tudó és akaró szakértett molnárt, esetleg segéd- vagy erős tanonc-líval. Csak állandó állásra pályázók ajánlatát kérem. Személyesen jelentkezni előnyben, költségeket nem térítik. Holub-malom, Fábiansztyén, vasúti megálló Körögy. 9481

Azonnali belépésre keresek józan, munkaszerető molnársegédet állandó munkára, aki a visszautérés érdekében teljesen járatos. Levelek fizetési igény megjelölésével. Próbaidő megjelölés nélkül. Utiköltséget nem térítik meg. Kirschner Lipót motormalm, Bácsióváros, Bácska. 9449

Kezelőmolnárt azonnali keresek, komoly, munkaszerető molnárt legyen. Személyesen jelentkezést kérek, próbaidőt kikötök. Utiköltséget nem térítik. Galauner József, Kál, Heves m. 9452

Közelmolnárt keresek három vagonos malom vezetésére állandó alkalmazásra azonnali vagy szeptember 1-i belépésre fizetési megjelöléssel. Molnársegédet is felveszek. Takáts Gyula, Jobbágyi, Nógrád megye. 7151

Azonnali belépésre felvételt kérek, női, megbízható molnársegéd ellátással. Fizetés meggyezés szerint. Földes, Vámoscsalád, Vas megye. 9478

Gyakorlott malmi lakatos hengerrovtól keresünk a belépésre. Ajánlatot Elő Török-szentmiklósi Gőzmalom Rt., Török-szentmiklós címre küldendők. 9475

Azonnali belépésre, teljes ellátással egyezmény úján segédet keresek turbinás, négyjártú vizimalomhoz. Munkavállalásuk utiköltséget megjelölés. Ifj. Horváth Ferenc molnár, Soly, U. Hajmáskér. 7214

Nyolcrendszerű búzamalombi biztosítékkal szakember felőlis üzletvezetői keresek. Ajánlat „Megbízható 7207” jellegűre a kiadóhivatalba. 7207

Azonnalra felveszek fiatal molnársegédet, mászolásban járatos és személyesen jelentkező előnyben. Galauner József, Kál, Heves megye. 7201

Szorgalmas és becsületes, női molnársegédet azonnal felveszek állandó munkára ötjártú malomban, lakás, élelmiszer és 100 pengő fizetéssel. Utiköltséget feladott után egy hónapra próbaidő után megterítem. Cifra-malom, Görögfal, Somogy megye. 7203

Nyolcjártatú búzamalombi munkában járatos szakember azonnali kezelőmolnárt. Ajánlat Schreiber-malom, Tiszafüred küldendő. 7208

Keresek női molnársegédet október hó 1-re, egy hengerezéket visszautérés malomba. Szállási János, Otrókoes, u. p. Harkács. 7190

Kettő molnársegédet keresek azonnali visszautérés turbinás malomba, havi 100 pengő, kosszít, teljes ellátással. Molnár-éle malom, Kézdiroszfalu, Háromszék megye. 7198

Főmolnárt keresek azonnali munkára pályázatot kérem. K. Szabó Imre hengeralma, Sáránd. 7188

Azonnalra felveszek állandó családos molnárt, aki visszautérés malomban tanult és a malmát minden ágában járatos, havi 80.— pengő, lakás, 50 kg liszt, 50 kg takarmány, fűtés, világítás. Hajdinák, Kisasszonyfa, posta Magyarcsanak. 9476

Keresek azonnali belépésre jobb családból való erősebb főt molnár tanoncnak vizimalomba, meggyezés szerint. Zuffa Mihály, Szőlőgát, Pest megye. 7235

Kezelőmolnárt vagy jobb segédet állandó állásra, lehetőleg azonnali belépésre. Kovács Malom, Orgovány. 7218

Azonnali belépésre állandó munkára keresek két női molnársegédet, fizetés meggyezés szerint. Ményer Malom, Gödöllő, Rákospalota. 7223

ÁLLÁST KERESŐK
október közepén való belépésre a malmi üzlet és adminisztrációs ügyekben teljes járatos, sárga bíró jelenlegi központosított kőszegi főjező, adószakértő, 50 éves, öskeresztény, erélyes, megbízható ember, biztosítékkal is rendelkezik. Meghívást esetén személyesen is tárgyal. Válaszokat „Hasznos ember 7183” jellegűre a kiadóhivatalba kér. 7183

Az órlés minden ágazatában, szerelésben, könyvelésben járatos, női molnárt, kezelőt, jobb segédet állást keres. Szives meghívást kér fizetési megjelöléssel. Jámbor András, Nagyléta, Széchenyitér 506. 7231

Főmolnári vagy kezelőmolnári mestervizsgázott főmolnárt, nagyobbi malomok volt vezetője, lehetőleg azonnali. Lovinusz Ferenc főmolnárt, Hódmezővásárhely VIII., Újvárosi postafiók. 7215

Iparigazolvánnyal könyvelői állást vállalna szakember. Kardos-trafik, Kecskemét, Mezei-utca. 7232

Főmolnári vagy kezelő állást keresek 42 éves, családtalan szakember bármikori belépésre, famunkához is értek. Arnozky György, Kondoros, Újtelep 8/14. 7233

Óskeresztény perferkt malomkönyvelő műszaki tudással, vezető állást vállal. Ajánlatok csak fizetési megjelöléssel. „Hombár 30-as — 7210” jellegűre a kiadóhivatal továbbít. 7210

Részesmolnári vagy kezelő állást keresek azonnali belépésre közepkorú mestervizsgázott komoly szakember, aki a malmát minden ágában, vasműcsere könyvelésben, szerelésben járatos. Meghívást kér lakás biztosítással, üzem- és fizetési megjelöléssel: László István, Nagykönyi, Tolna megye. 7107

Állandó kezelőt, segédet állást keresek bármikor 31 éves, kiscsaládos molnárt. Szives meghívást kér fizetési megjelöléssel: Nagy Béla, Abony, Ceglédi-út 40. 7204

Elsőrangú önálló főmolnárt magasabb malomtechnikai képzettséggel, bel- és külföldi közép- és nagy malmi 23 éves eredményes főmolnári munkával, nagyobb malomok azonnali szives meghívást kér. S. F. üzemvezető főmolnárt, Ostfay-szönyfa. 7145

Főmolnárt vállalja diagramm készítését, malomok átalakítását, szaktanácsot ad, 24 évi gyakorlatlaltal, több elismeréssel. — Megkeresést Ötött István főmolnárt, Orosháza, Madách-u. 6/a. 7230

Szerényigényű idős, magános rokkant főmolnárt, bízálni vagy hasonló könnyebb állást vállal azonnali. Szives meghívást kér a kiadóhivatalba. 7150

Főmolnárt és malomszerelőt, több nyelven beszélő, 18 éves fiatal vagy női, külső állást keres bármilyen malomban. Kisebbségi részkezesre vagy elszámolásra is elvállal, távollás nem határol. Abraham János főmolnárt, Bussa, Nógrád megye. 7194

Nős családtalan molnárt, jobb segédet vagy kezelőt állást keres. Szives meghívást kér Németh Sándor, Jászjákóhalma, Villanymalom. 7196

Közepkorú józanéletű, minden tekinthető molnárt, mestervizsgázott főmolnárt állást keres bármikori belépésre nagy vasműcsere, kereskedelmi gyakorlatlaltal, iparigazolvánnyal. Munkához, becsületességét értékelni tudó, komoly, nagyobbi üzemek meghívást fizetési megjelöléssel kéri Wolner József molnárt, mester, Kál. 7200

Gőzgépez géplakatos, kondenzátoros stabil és lokomobil, dinamó gépről vizsgázott, 59 éves, állást keres malomban vagy bármilyen ipartelepre. Máté József gépez, Szászvár. 7195

31 éves gyakorlott, mászolásban járatos, női molnárt, kezelőt, jobb segédet állást keres. Meghívást kér üzem- és fizetési megjelöléssel. Szentesi István, Forrócsanak, Abauj megye. 7197

Azonnali belépésre állást keresek 62 éves jobb, magányos molnárt, a mai kor igényeinek is megfelelő szakember. Tóth István molnárt, Bodajk, Rajos-traffic, Fejér m. 7205

Kezelőt vagy jobb segédet állást keresek azonnali. Papp Sándor, Szolnok, Gárdonyi Géza-u. 21. 7185

Idős molnárt, elismert jó szakember jobb üzemi állást kereser, vegyelmű állást keres. Gerencsér, Heves 7229

Felsőipariscolát végzett, öskeresztény malmi szakember 22 éves gyakorlatlaltal, üzem- vagy üzletvezetői állást keres nagyobbi vidéki malomvállalatnál. Kalkulációban, tervezésben, szerelésben és az elektrotechnikában teljesen járatos. Szives meghívást kér „Univerzális 7219” jellegűre a lap kiadóhivatalába. 7219

Vezetőgépez vagy jobb gépezsi állást keresek hosszú malmi és villanytelepi gyakorlatlaltal. Az összes vezérművekről, gőzturbinákról, motorokról, villamosgépekről, vezélgépezsi vezérgéppel, esztergá- és vasmunkázókat perferkt. Meghívást fizetési megjelöléssel kéri Kiss László gépez, Kistarcsa. 7221

38 éves komoly, iskolázott molnárt és malomszerelőt állást keres nem (fő) fél molnárt, hanem egész molnárt és csak kizárólag becsületes, komoly úriemberek meghívást veszem figyelembe. Malom- és fizetési megjelöléssel kérem a tisztelt urak komoly meghívását. Tóth Elemér molnárt és malomszerelőt, Tapsány, malom. 7224

36 éves nős, önállóan dolgozó molnársegéd állást keres bármikor. Laskay Sándor, Buj. 7228

Gépez állást keresek malomban, fűrésztel, lepre. Gaják, Pestszentkereszt, Vereckei-u. 3. 7217

Technológiát végzett, delkező, öskeresztény malmi szakember 20 éves gyakorlatlaltal társat keres vagy betársulna nagyobbi vidéki malomvállalathoz. Esetleg önálló vezetői állást is vállal. Megkereséseket a lap kiadóhivatalába „Elsőrendű öszkekötetése” jellegűre. 7220

LEVELÉZÉS
Kerem Valenta András malomszerelőt, aki 1941-ben Burinál, Paláston dolgozott. Jelenleg malomkára Duló Istvánmal, Drégelypalánkon. 7213

VEGYESEK
"Zénol" szíjkenőcsöt vegyen! Régi jó minőségűben szállítjuk: Baebach Testvérek mérnökök, Budapest, VII., Szövetség-utca 36/b. 2862

Malmot eladni, venni, bérbeadni, bérbevenni akar forduljon Fischhof Sándor 30 év óta fennálló malomközelítő irodájához, Szekszárdon. 9407

Tiszaszőlősi malom beépítésére eladó. Kaphatók: 25/60-as Prokop vasszerkezések, 29/60, 21-es Ganz hengerezékek, szabadonlengő, 2-3-résztű szikszíták, exhausztor, felbontók, transzmissziók és szíjtárcsák. Eladási megbízott: RÁCZ ÁRMÉN ÉS TÁRSA, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2830

18-járatú malom bérbeadó, 10keperőssel személyes tárgyalás. Iván malom, Kecskemét. 7181

25/40 kettős német gyártmányú hengerezéket kitűnő állapotban eladó. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/1

Hajtókötél 45 mm négyzet gömbölyű, továbbá 37 mm, 30 m hosszban teljesen jó állapotban megvételre kerestetik. Eröss Dániel malombérlét, Topolya, Bács megye. 9463

Sárospataki malomköveket Kados Dániel malomkőfaragómester, Sárospatak, Kövi Sándor-utca 2. 9332

Faszíjkerék kettő egyforma 2000/400x130 mm méretben olcsón eladó. Gosztovyi Gépgyár, Budapest, Csáky-utca 55. 9471

Malomszerelők Budapesti Malomfelszerelési Vállalata Vállalja malomok felszerelését, átalakítását, készíti szíjtárcsákat, daragépeket, koplatberendezéseket, porszivókat, felvonókat stb. Eladó új és használt malomgépeket előnyös áron. Egyes gépek raktáron. Budapest, Vilmos császár-út 76. III. em. 5. 2330/3

Eladó 21-es használt, faszkerényes Ganz hengerezék, Kozma Sándor, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. 8719

Eladók 10, 16, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 80, 130 HP stabil szivógázmozgató. Berger József malomépítő, Győr, Szent István-út 33. 8879

Villanymotorok dinamok eladása, csere, gombolyítás és szakaszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Hántolózem részére csiszoló dob eladó. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/5

Varrószíjnal olcsóbb és jobb használatra kész szíjragasztó. Eredeti békmínőség és legolcsóbb ár. 1 kg 10.— P, 2 kg 5.50 P + 15% felár. Tolnai Béla és Társa műszaki cikkek raktára, Budapest, VI., Horn Ede-utca 20. 8484/1

Öntöttvas szaktartók különböző méretben, csappantyús szaktartók, Gazdasági detasörök, modern malomgépvasszerések és az összes malomvaszerések és malomfelszerelési cikkek jutányos beszerzési forrása. Kriszthaber Károly, Budapest, XIII., Láng László-utca 6. 2542/1

Elektromotorok dinamok nagy választékban, tekeréselés, szerelés, cseréjelekek, Hymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2685

Eladó malomgépek: Ganz 12 gyűrűs, csapágyas telerő hengerezék, Oser 11 hengerezék, Pohl tarár 400 mm bécipített trigrrel, Botond kaplapáncs örlőgép, egykonnal, golyóscsapágyas előtéttel, Reform daratisztító 400 mm, 85 tömlős nyomófiller, 38 collos használt smirgli felsőkő, 6 sz. jó trigr, 9/14 tartalkhengerez, kovácsrészes függő gyámok, szíjtárcsák, Korund derecsórlók, felbontógépek, Dufour szítaselymek, külföldi bronzszövelek, hevederek, serlegek, Wolfner gépszíjak, szerzőmók, valamint az összes malmi cikkek raktárról. Hoffmann Ernő, Szombathely, Széll Kálmán-utca 23. 9385

25/65-ös dupla, 30/60-as szimpla vasszerék, rényes hengerezéket kitűnő karban, 400-as vasszerékényes, függőkőves daráló, szimpla modern Reform daragép, gyári új 1-es hámozógép, javított szimpla Radialszita, 11/a és egy kis Oser hengerezék jutányos áron kapható. Kriszthaber Károly, Budapest, XIII., Láng László-utca 6. 2542

Darálóköveket smirglivel és hámozógépeket legjobb minőségben szállít: Varga Ottó Lajos csiszológyár, Budapest, XIII., Fővény-utca 89. sz. Telefon: 291-493. 2377

Szítaselyem foszforbronz, platínázott szöveket legolcsóbban beszereszték: Császár József műszaki cégnél, Budapest, VI., Király-utca 82. Telefon: 422-667. 2827

40 éves nős, mestervizsgázott szakmolnárt, malmot keres bérbe, elszámolásra vagy részesresterre. Juhász Lajos, Jászváros. 7191

Malmi gépek olcsón eladók: 8 drb szimpla felsője, 1 drb Wörner kefék felbontógép, 1 darab keféscsiga, 1 drb búzahámogató, 1000 kg óra teljesítmény, 1 drb 2500 kg-os hidmérleg, 1 drb Mayer Ultra triór 2. szám 1200 kg teljesítmény, 1 drb Columbia 2/b magaszteljesítmény (trior 1300—1600 kg, 1 drb köleshámtól 100 kg órateljesítmény). Hófer műszaki olaj és villamosági kft., Budapest, VII., Király-utca 55. Telefon 220-682 és 228-289. 2915

Eladó újonnan beszerelt négyjártú, visszaható, téves jömenetű vámmalom, két kőjártattal, lakással, egy hold kerttel, öt közeg körzetben más vállalkozás miatt. Erdekeltetni lehet a helyszínben. K. Tóth Béla, Bergujfalu, Berreg megye. 7149

László Miklós malombelvási műszaki cégnél kaphat gyanítást, hevedert, serleget, márkás szítaselymet, olajait, támléseket, összes műszaki cikkeit, valamint malmi gépeket. Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 33. 2733

Mérlegek mászkák, újak és használtak eladása, vétele, cseréjele, Kollár, Budapest, Péterffy Sándor-utca 32. 9335

Bérbeadó Kolling György és Fia gőzmalom, növényolajgyár és villamosmű Ermbályfalván, Bihar megye. Felvilágosítást nyújt: Kolling Ernő, Nagyvárad, Pál-u. 11. 9466

Eladó 4 drb kettős daralótisztogép 300, 400, 450 mm keretszélességű, Emag szikszita 1100/1600 mm keretkkel, 32 m² szíjtárcsával, száltengelyes meghajtással, — Megtekinthető: Gruber István malomépítőnél. Szentendre, Bükköspárt 80. 9469

Malombérlőt keresek szep- két szomszédos barnaszén-gáz-motoros malomhoz. Lehetőleg szakember ajánlatát. Hater pengő kaució 7206” jellegű a kiadóhivatalba kérék. 7206

Kemény Manó cégnél

kaphatók; használt hengerek, siksziták, tararok, triórók, felbontógépek, felvonók, valamint az összes malomfelszerelési cikkek, ú. m.: hevederek, serlegek, fogaskerekek, sodronyszövetek, lámpabél, fűcs, szilazsckó-anyag, lakkváston, szíjak, szívjász, ragasztó stb. Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2536/1

Reform dara- és darcetiszítógép 2x300 és 2x 850 mm méretben raktárról azonnal kapható. Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Szívógázmotorok 16 HP és 20 HP, teljesen új Fried-gyártmányú, stabil, eladók. Kun Lajos vasáruháza, Miskolc. 8410

Aspirátor taár, smirgő köpenyes hámozógép, dupla Reform daratisztító, négyrészt és hatrészt, szabadonlengő felsőtengely-meghajtású sikszita a legmodernebb kivitelben és az összes malomszükségleti cikkek azonnali szállítással jutányos árban kaphatók. Fáber Sándor malomfelszerelési vállalat, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23. föld. 2880/1

Igazán önélesedő daráló-kövek szavatolt nagyteljesítményűek, Nagy Feren malomkőgyára, Dunaföldvár. 8568

Besser 3-as számú hámozógép kapható: Rácz Armin és Társai, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

Jóközvetű 8 rendszerű, barnaszemes búzamalomat bérbeadom. Ajánlat „Szakember 7209” jellegére a kiadóba. 7209

Függőköves korpakőről, darálókat, nagyszilárdágú darálókat, önélesedő smirgőkevekkel vagy rakott termékeket minden nagyságban, valamint fekvő járatokat olcsón szállít Vulkán Malomkőüzem, Ajka. Telefon 39. 6967

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szívógáz-, benzín- és nyersolajmotort — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthez jöjjön venni, mert egyévi jótállást vállal és részletezésre is ad. Budapest, Váci-út 43. 2092

Golyóscsapágyakat malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával, javítunk. Új golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 6. 469

Vennék 40 lóerős kövűli barnaszemes motort generátorral együtt. Részletes ajánlatot kérek úgy a gép, mint a generátor állapotának megjelölésével. Varga József malomtulajdonos, Pátka. 7187

22/50 egyszerű vasszekerényes, 22/65 faszekerényes hengerek eladók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/4

Graepel-féle függő tengelyes sikszita meghajtószerveket nagyon jutányosan kapható. Azonkívül 80, 90, 100 mm gyűrűsketésű csapágyak és kuplungok. Nem tűzből mentett. Kohn Adolf vaspalepe, V. Váci-út 36. 2542/3

Fülöpszállási Hengermalom fele azonnal eladó, átvehető, 11-járatú, kőszénmotoros. Érdeklődni személyesen Elvira malom, Dunaharaszti. 9468

Malomkövek darálásra és kiörlésre, rakkott termékekből, valamint önélesedő kövek francia kvarcból minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190

Legolcsóbb a motorüzem. Átalakított malomban garanciával meglevő alászárvástú fűgázgenerátorát kétaknásra, 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmotort átalakított, javított, üzembehelyezték órára napibérért. Bukovits, Budapest, Wahrmann-utca 9. Váci-utánál. 2065

Bérbeadó betegség miatt 10kéres egyének Felsőbácska 5000 lakosú községében egyedüli fatűzelésű szívógázmotoros malom, évi 120 vagyonvámörléssel és 60 vagyonkontingenssel, úri lakással stb. Bővebbet: Orbán Pál, Baja, Szent Antal-utca 44. 9464

"Monitor" rendszer új tarar kapható. Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2853

Kukoricacsírátlanító és tisztítógép kettő drb, EMAG gyártmányú 2 pár tartálék-hengerrel, napi két vagonteljesítményű eladó. Jelleg „Prima állapotban 9472” a kiadóhivatalban. 9472

Kerekek 40 vagy 50 cm átmérőjű, kifogástalan állapotban levő vaskérményű 10-12 méter hosszban ármezjelöléssel. Horváth malom, Kadarkút. 7186

29/60 dupla Ganz használt faszekerényes hengerek kapható. Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/8

Kerekek bérbe 2-3 járatú vízimalmot pár hold földdel. Ajánlatokat kér: Schlégli Ferenc, Balatonszékes. 7193

Eredeti Miág gyártmányú, nagyteljesítményű, 2 darab triór, óránkénti teljesítmény egyenként kb. 20 mázsa, 1 darab Rapid 3. számú Kühne-gyártmányú daráló eladó. Karczag és Társa, Budapest, VI., Lázár-u. 13. 2711

Kvarcitalomkövek egy darabból és rakottak, minden méretben, bármilyen őrlési és darálási célra, jótállással, azonnal. Bereszászi Kvarcitalomkőháza, Bereszász, Damjanich-u. 24. 8120

Malomszerelést beörlést, tervezést, diagramm-készítést önállóan vállalok. Műhelyemben átalakítok, készítek és eladok sikszitákat, darágépeket, felvonókat, darálókat, valamint a hozzájuk tartozó alkatrészeket. V. Vilmos császár-út 76. III. emelet 5. 2530

80-100 lóerős stabil Láng-gép, üzemképes, azonnal szállítható, olcsón eladó. Berg-malom, Cegléd. 9319

Malomszerelések rosszul működő malomok rendbehozását, őrlési diagrammok készítését, felelősség mellett vállalom. Fáber malomfelszerelési vállalat, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23 földszint 20. 2880/2

48 collos kőjratok. Reform daratisztítók, felvonók, leszerelésből eladók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/3

Gyantánál jobb a DIADAL folyékony szíjtápadó. Pár csep szíjt kimél, puhít, konzervál. 1 kg 8.50 P, ½ kg 4.50 P. Tolnai és Társa műszaki cikkek raktára, Budapest, VI., Horn Ede-u. 20. 8484

100 HP Láng stabil gőzgép, alacsony- és magasnyomású, 12 atmoszférás Róck kazánal, azonnali szállítással kapható. Érdeklődni lehet: Rácz Armin és Társai, Budapest, Ó-utca 7. 2521/a

Barnaszéngenerátorokat készítek, telepemen üzemben megtekinthetők. Kátránykiválókat, generátorokhoz mindennemű öntvényeket külön is adok. Továbbá hengerfűrészeket, dugattyúkat, hengervegyeket, könyök-tengelyeket, vasból széna-, szalmaszáljólakat, betonkeverőket, általános főjavításokat. Bartók György, Budapest, XIII., Szegedi-út 48. Telefon: 498-374. 2456

Olajmalmi teljes berendezést keresünk. Részletes leírást és árat kér: Rácz Armin és Tsa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2853/1

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: Roseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Vasszekerényes hengerek dupla kivitelben 25/60, 25/65, szimpla kivitelben 30/60, azonkívül 11/a és kis Oser-féle raktárról kaphatók: Kriszthaber Károly, Budapest, XIII., Láng László-utca 6. 2542/2

Tartalék-hengerek teljes vasszekerényes 3/8-os, 21-es, 9/14-es és 38/60-as hengerekhez kaphatók. Kriszthaber Károly, Budapest, XIII., Láng László-utca 6. 2542/2

3/8 2/7, 29/60, 22/65 faszekerényes gyűrűsketésű Ganz hengerek eladók. Érdeklődők írjanak „Alkalmi leszerelés 2536/a” jellegére a kiadóba. 2536/a

Félistabil gép 120 HP, 12 atmoszférás, azonnali szállítható 9473” jellegére a kiadóhivatalba. 9473

Stabil géptelep 80 HP Nicholson gyártmányú gép, hozzávaló 40 négyzetméter tűzfelületű kazán, 18 méter magas vaskérmény eladó. Jelleg: „Tartaléktelep”. 9474

Olajszajtoló komplett Graepel egy kosaras eladó. Vay, Nagyrábé. 7192

Eladó 130 HP kéthengeres Gráci Dieselmotor és 140 HP négyhengeres MWM-gyártmányú Dieselmotor, mindkettő kifogástalan, üzemképes állapotban. Műszaki Társaság, Debrecen, Hunyadi-u. 17. 9333

Önélesedő daráló és kiörlő köveket legfinomabb francia kvarcból készítek. Új típusú automatikus függőleges darálókat gyártok minden méretben. Leposa Vendel malomkőöntője, Csorna, Sopron megye. 7211

Betegség miatt sürgősen bérbeadó vagy eladó 13-járatú malom- és olajgyár kőművi vidéken. Cim a kiadóhivatalban. 7226

Csigatrilőr ha jól akar, „Spirál”-védjeggyel vegyen. — Beszerelhető: Örményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-utca 7.) 2010

Motorokat csutka, barátkölök szállíthatók 10-150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfűrészeket, csiszolókat, dugattyúkat, gyűrűket, hengervegyeket, löntvényeket előnyös árban készítnék. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Cserézeleket költünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalpóli út 6. szám). 2038

Megvételre keresünk egy olajmalom-berendezést. Balla Testvérek, Tiszoroff. 7212

Olajprés szívattyú és pörkölők kaphatók. Budapesti raktárról azonnal szállíthatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2836/6

Traktor- autók, motorhengerek, csiszológépek, löntvényezőgépek, hámozók, dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszerek, szelepek, hengervegyek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormarkákhoz. Gőzszéngerek fűrésze. Csepelgépkezek szalma- és lötrekrázótelegyek. Motorlöntvények. — Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.) 2034

Vetőmagtisztítógép Schule-Hamburg-gyártmányú, teljesen új, nagyteljesítményű triórrel eladó. Jahn József malomberendezési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6-8. 2728-1

Megvételre keresek 22-es hengerekkel, legalább 216 mm-es vastag hengerekkel, Bakó Andor maloméből, Hejőcsaba. 7216

G É P É S Z T

keresünk **motor gépek** vezetéséhez. Állandó alkalmaztatásra. Ajánlatot eddigi gyakorlat megjelölésével „KOTRÓGÉPÉSZ 8893” jellegre **Blockner J.** hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10. sz.

ALKATRÉSZEK SZÍJTÁRCSÁK

Ford és Fordsonhoz LEGOLCSÓBBAN **WITTENBERGERNÉL** BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM TELEFONSZÁM: 115-459

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖN ingatlanokra I., II. helyre és építkezésekre évi 6% kamattal **ÖNÁLLÓ MOLNÁROKNAK** kedvező feltétellel kölcsönök hosszabb lejáratra is magántőkésektől. — F. SZABÓ, ny. fiókfőnök, SZEGED, Oroszlán-u. 6

Használt malomipari gépeket, hengerszereket *veszünk, cserélünk* Forduljon bizalommal: **Rácz Armin és Társa céghez** Budapest, VI., Ó-utca 7. Telefon: 118-698 és 125-011

Örellenőrzőóra és azok tartozékai; papírszalag vagy számlap, könyv, féző kules, doboz, börtök állandóan raktáron. — ÖR-ÉS AUTÓÓRAK, valamint kilométerjelzők szakjavító műhelye **ÓRÁSHIPAR** Schwarcz Testvérek aranyéremmel kitüntetett órásmesterek Budapest, VI., Podmaniczky-u. 89. Tel: 129-824 Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk

Tányéros detasőrök modern, szimpla és dupla kivitelben kaphatók. Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521

Retroil szabadalmazott olajregenerátor **Bem** próbára is szállít Rácz Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/3

Golyóscsapágyak csapágy-házak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Tutaj-utca 1. Váci-út 66-nál. 2036

Varrósíj helyett használjon „Polip”-szijragasztót, hidegen alkalmazható. Kapható: Rácz Armin és Társai, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/2

Traktor- és stabil-hengerek, löntvényezőgépek legprezisebb készítése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszelepek, szelepek stb. legolcsóbban, gyári garanciával: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Monarch darálót 400-500 mm köátmérettel keresek megvételre „Daráló malom 2536/b” jellegére. 2536/b

Kerekek bérbe vagy eladásra 1-4 járatú vízimalmot földi vidéken. Mónus Ferenc vízimalom, Szikszó. 7202

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kákk István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Megvételre bérbe keresek 4-6-járatú, jóforgalmú vízimalmot csuvarmentes vidéken, vagy bérbevennék napi 200 mázsa teljesítményű malmot. Ajánlatokat névszaki leírás, utolsó két évi vámkereset közlésével „Sürgős 7222” jellegére a kiadóhivatal továbbít. 7222

Jómenetelű 14-járatú malom és villanytelep fele része járási központ eladó. Ifj. Lakatos Lajos, Székelyhid, Rákóczi-út 3. 9481

Jómenetelű 12-járatú malomot nagyobb város közelében keres: Ifj. Lakatos Lajos, Székelyhid, Rákóczi-út 3. 9483

MÁRTA SZABADONLENGŐ SIKSZITA-HAJTÓMŰ

MALOMIPARI GÉPEK HASZNÁLT, DE GYÁRILAG JAVÍTOTT ÁLLAPOTBAN
1 drb Bühler monitor tarár, 800 mm széles,
1 drb Ganz-gyártmányú tarár, 600 mm széles,
1 drb Graepel-gyártmányú tarár, 1000 mm széles, lábakkal,
1 drb triór, 3-as számú,
1 drb 1-es számú gabonahámogéző, META (Wien) gyártm.
1 drb Besser Rentábel, 3-as számú, golyóscsapágyal,
1 drb német gabonahégyező- és hámozógép,
1 drb Graepel gabonahégyező és hámozógép,
1 drb önműködő nedvesítőgép, EMAG-gyártmányú,
1 drb porszűrőgép, nyomó: 120 tömlő,
1 drb porszűrőgép, nyomó: 80 tömlő, 120 mm széles tömlővel,
1 drb porszűrőgép, nyomó: 90 tömlő, 120 mm széles tömlővel,
1 drb légelező, 120 mm-es,
1 drb daráló malomjárát, kövek nélkül, komplett, malom-ugyanez dupla
komplett kőjárát, fa- és vasszekekkel,
1 drb Ganz faszekerényes, 21-es hengerek,
1 drb Ganz faszekerényes, 22/475-ös szimpla hengerek,
1 drb Ganz faszekerényes 3/8-as hengerek,
1 drb Ganz faszekerényes, 20/100-as dupla hengerek,
1 drb Ganz vasszekerényes, dupla 25/100-as, teljes méretű hengerekkel,
1 drb ugyanez,
1 drb EMAG szimpla detasőr,
1 drb Seck dupla detasőr
1 drb kettős Radial-szita
1 drb EMAG dupla detasőr
1 drb egyszerű Radial-szita
1 drb EMAG sikszita, búzatisztítással, egyszerűen, 14 drb 2500x1500 mm nagyságú keretekkel, szabadonlengő, szíjvezetésű kivitelben,
1 drb Seck sikszita, 22 drb, 920x1600 mm-es keretekkel, „Márta” hajtóművel,
1 drb sikszita, 30 drb, 800x1600 mm-es keretekkel, négyrésztű szíjvezetésű, szabadonlengő,
1 drb AGK vasköröket, 26 drb, 800x1600 mm-es keretekkel, „Márta” szabadonlengő meghajtószervekkel,
1 drb AGK vasköröket, 26 drb, 920x1600 mm-es keretekkel, „Márta” szabadonlengő meghajtószervekkel, négyrésztű,
1 drb Seck egyszerű Reform, 600 mm-es szítával,
1 drb EMAG dupla Reform, ventilátorral, 2x500 mm
1 drb Warner dupla Reform, ventilátorral, 2x500 mm,
1 drb sajt gyártmányú, új daratisztítógép, 350 mm-es,
1 drb Turbó exhausztor, 500 mm-es,
1 drb lisztkeverőgép, MIAG, 1000 mm-es,
1 drb lisztkeverőgép, MIAG, 2000 mm-es,
1 drb csigatrilőr, 1800 mm-es,
1 drb csigatrilőr, 1800 mm-es,
1 drb „Márta” hajtómű A. kiesel,
1 drb „Márta” hajtómű B. kiesel,
1 drb „Márta” hajtómű C. nehéz,
felhővezető szerkezet, drótkötekekkel, rovátkológép.

KREISLER MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT K. F. T.

Budapest, XIII., Főhí-út 24. (Váci-út mellett.) Telefon: 291-001

GRUBER ISTVÁN maloméplítő SZENTENDRE, Bükköspart 80.

Tervez és szerel búza-, rozs- és paprika-őrölő malomokat, tárházakat. Szárítóttelepeket, gabona, paprika, olajos magvak, vagy zöldségtélek részére. Szállítja az összes malomgépeket, paprikakészítő-, döngölőgépeket. Szállítengelyes síkszita-meghajtásokat. Golyóscsapágyazott daratisztító-tarár elötét-alkatrészeket. Minden malomipari vasöntvényt, mint a vagy rajz után, nyersen vagy megmunkálva. Egyszerű vagy csappantós zsáktartók stb.

Nincs többé szíjcsúszás!

Ha gyanta helyett pár csepp **„BERTURIN”** tapadó szíjkenőcsöt használ. 1 kg pótol 3-4 kg gyantát. Használható mindentéle szíjakhoz. Ara 7.20 pengő kg-ként. **BERTA KÁROLY szíjkenőcskészítő SZOLNOK, Attila-út 5. szám.**

Ha használt gépet akar venni, vagy feleslegessé vált gépet el akarja adni forduljon bizalommal

Kemény Manó

céghez, Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

SZÁMITÁSI TÁBLÁZAT

a búzának 82% (ezen belül 21% finomliszt, 61% EB liszt), a kétszeresnek és rozsnak 77% kiörlése mellett leendő őrleménykiszolgálásról. Ara 1.— pengő.

ŐRLÉSI DIJTÁBLÁZAT

felőrlött gabonának kilogrammonkénti súlyáról. Ara 1.— pengő. Megrendelhető külön-külön is, együtt is a kiadónál: **BÜRÖCZ SÁNDORNAL, Kaposvár, Eszterházy-utca 90. szám**

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1942 JANUÁR 1-TŐL:

EGY ÉVRE 20.— P. FÉLÉVRE 10.— P. NEGYEDÉVRE 5.— P.

Kishirdetések ára: a kihirdetési rovathoz előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők.

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARACSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postakörkép- és csekkosztású száma: 11.460

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtti 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált.

Nagyhirdetések ára, egy hatodhásabos (35 mm széles) milliméteres egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalón (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Miniszteri biztos a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetsége élén

A m. kir. iparügyi miniszter úrtól a Magyar Őskeresztény Malmok Szövetségéhez a következő leirat érkezett:

„Értesítem a Szövetséget, hogy összes önkormányzati szerveinek működését további rendelkezésig felfüggesztem és a Szövetség ügyeinek vitelére miniszteri biztosul dr. Varga Ferenc iparügyi miniszteri titkár urat rendeltem ki. Budapest, 1942 szept. hó 2.”

A malomipari közvélemény tájékoztató-sára közöljük, hogy dr. Varga Ferenc miniszteri titkár f. hó 3-án működését a Szövetségben már meg is kezdte.

Dr. Varga Ferenc miniszteri biztost közérdekű és malomipari munkásságában a Szövetség vezetősége a legmesszebbmenően támogatja és ezúton is felkéri a Szövetség tagjait, valamint a magyar malomipar minden tényezőjét, hogy a miniszteri biztost nagyfontosságú munkájában messze-menően támogassa.

Egész gabonaszemek hamutartalmának vizsgálatánál ezeket először megőröljük, hogy könnyebben hamvadjanak el. Megtörténik, hogy egyes szemcsék nem égne el tökéletesen, s feketék maradnak. Ebben az esetben kivesszük a tégelyt s a fekete szemekre néhány kis ammoniumnitrát-kristályt rakunk, s tovább hevítjük. Az ammoniumnitrát oxigént fejleszt, s a liszt elhamvasztását elősegíti, elégségnél azonban teljesen légneművé válik s a hamu súlyát nem befolyásolja.

Az elhamvasztás mellett a vizsgálandó liszt nedvességtartalmát is megállapítjuk. Erre a célra ismét kimérünk hasonló módon egy tégelybe 5 gr lisztet, egy szárfőtőszekrénybe tesszük, s ott szárítjuk 3-4 óra hosszat 105 C hőfok mellett. Kivesszük, s ismét pontosan lemérjük. Utána visszatesztjük még egy órára száradni, s ismét lemérjük. Ha súlya nem változott, tökéletesen száraz volt.

A nedvességtartalom meghatározására a következő számításokat kell elvégeznünk:

Például:

Az üres tégely súlya	24.5492 gr
A tégely súlya liszttel együtt	29.3547 gr
A liszt súlya szárfítés előtt	4.8055 gr
A tégely súlya szárfított liszttel együtt	25.2276 gr
Az elpárolgott víz súlya	0.6784 gr

Nedvességtartalom = $\frac{100 \cdot 0.6784}{4.8055} = 14.117\%$

A száraz anyagra vonatkoztatott hamutartalom kiszámítása a következő:

Például:

Az üres tégely súlya	24.6841 gr
A tégely súlya liszttel együtt	29.7427 gr
A liszt súlya elhamvasztás előtt	5.0586 gr
A tégely súlya elhamvasztott liszttel együtt ..	24.7332 gr
A hamu súlya	0.0491 gr
A nedvességtartalom az előbbiektől szerint ..	14.11%

Hamutartalom = $\frac{100 \cdot 0.0491}{5.0586} = 1.13\%$

A hamutartalom kiszámítása három tizedesnyi pontossággal történik, a nyert értéket a harmadik tizedessel fel- illetve lekeresztjük.

Mint a fentiekből látható, a hamutartalom megállapítása nem mondható egyszerűnek, a hamutartalomra való őrlésnek azonban az a nagy előnye, hogy a lisztjellegű tökéletes pontossággal meghatározható (a sütőképességtől eltekintve), ami az őrlés és lisztkereskedelem pontos ellenőrzését teszi lehetővé. A módszert eleinte sokan támadták, de már nyolc éve használatban van, s a gyakorlatban teljesen bevált.

A hamutartalomra való őrlés

Írta: SZÉPRÉTHY BÉLA okl. mérnök.

III.

A hamutartalmat úgy állapítjuk meg, hogy a megvizsgálandó lisztből egy keveset pontosan lemérünk, elhamvasztjuk, lemérjük a visszamaradt hamu mennyiségét s kiszámítjuk, hogy a hamu hány százaléka az eredeti lisztmennyiségnek. Mivel a lisztnek mindig van bizonyos nedvességtartalma, amely változik a levegő nedvességtartalmával, hogy minden körülmények között teljesen állandó értéket kapjunk, a hamutartalmat a megvizsgált lisztmennyiség száraz anyagával hozzuk vonatkozásba. A hamuvizsgálattal egyidejűleg tehát egy nedvességtartalom-mérést is kell eszközölnünk.

Mivel a liszt nem teljesen homogén anyag, rázásnál, mozgatásnál a különböző tulajdonságú részecskék könnyen különválnak, mint a vételnél különösen kell arra ügyelnünk, hogy ez teljesen megfeleljen a megvizsgálandó liszt átlagos minőségének.

Németországban bizonyos szabályok szerint veszik a mintát. Így pl. elő van írva, hogy több malter őrlésménye nem keverhető össze. 5 zsáknyi lisztmennyiség vizsgálatánál mind az öt zsákból, 50 zsáknál legalább 5 zsákból és 150 zsáknál a zsákok 10%-ából kell mintát venni. A mintát az egyes zsákokból. Müller-rendszerű zsákszűrővel veszik. Ez egy csőalakú eszköz, amelyet ha beleszúrunk a kinyitott zsákba, nemcsak feülől, hanem a zsák közepéből és aljából is veszünk egyidejűleg lisztet. Az egyes zsákokból vett mintákat kis kézilappal egy edényben összekeverjük.

Az előírásosan vett néhány száz grammnyi lisztminta egyes szemcséi rázás következtében szintén könnyen különválnak alak és fajsúly szerint, ezért közvetlenül a hamutartalom megállapítása előtt feltétlenül jól össze kell keverni, a vizsgálandó mennyiséget megsztáljuk, az esetleg képződött csomókat elnyomkodjuk. Minél lazább a liszt, annál könnyebben hamvad el.

5 gr lisztet egy porcellántégelybe egy analitikus mérleggel ezredgrammnyi pontossággal lemérünk, s ugyanennyit mérünk le egy másik tégelybe is. Hogy a mérés helyességét és pontosságát ellenőrizhessük, egyidejűleg kétszer állapítjuk meg ugyanazon liszt hamutartalmát. A két eredménynek csak nagyon kis mértékben szabad egymástól eltérnie. Német előírások 1% hamutartalmú lisztet vizsgálatánál 0.01%-os és sötétebb lisztminőségek vizsgálatánál 0.02%-os különbséget engednek meg.

Legjobb, ha alacsony tégelyt használunk, mert ezek nehezebben dőlnek fel. Erre a célra kb. 5.5 cm átmérőjű és 2 cm magas tégelyt felel meg a legjobban. Használat előtt kb. 1 óra hosszat izzítjuk, hogy a nedvesség, amit a tégely a levegőből magába szív, teljesen eltávozzék. Természetesen nem szabad a szabad levegőn kihűlni hagyni, mert különben ismét nedvességet szívna fel; betesszük az exikatorba. Ez egy csiszolt fedélű üvegedény, benne üveg polc, az oldalán pedig kis üvegcsap van. Az aljába kalciumkloridot teszünk. Ennek az a tulajdonsága, hogy a nedvességet mohón magába szívja. A tégelyt lehűlésekor az exikatorban megrikul a levegő, s a külső légnyomás szorosan reányomja a fedelét. Hogy könnyen leemelhessük, az üvegcsapon először levegőt bocsátunk be. A mérést lehetőleg gyorsan végezzük, hogy a tégely csak rövid ideig álljon a szabad levegőn, nehogy lassanként ismét magába szívja a levegő nedvességét.

A liszt elhamvasztása Bunsen-égővel is történhetik, újabb időben azonban mindinkább a villanypalánával, zárt kemencékkel használják. Ezek hőfoka pontosan szabályozható. A kemencét 900-920° C-ra állítjuk be, s a tégelyeket először a nyitott ajtóba tesszük, itt a liszt léggel él, s ez tökéletesen történik meg, ha a levegő oxigénje szabadon éri. Ezután beteszítjük a tégelyeket a kemence belsejébe, az ajtót bezárjuk s ott hagyjuk, amíg a liszt tökéletesen elégett, csak fehér hamu maradt vissza. Ehhez kb. 1 1/2 óras hevítésre van szükség. A tégelyeket kivesszük, az exikatorban kihűlni hagyjuk s az analitikus mérleggel ismét lemérjük.

Az idej terményrendelet szerint a termelő a beszállításra előírt mennyiségen felül takarmánygabonáját vagy saját gazdaságában felhasználhatja, vagy pedig eladhatja a Hombárnak és annak, aki vásárlási engedéllyel rendelkezik.

Vásárlási engedélyt gazdaságoknak és állattartással foglalkozó földnélküli kisembereknek a saját vármegyében való vásárlására a községi előjáróság, más vármegyében való vásárlásra pedig a közellátási hivatal ad ki.

Vásárlási engedélyt egyelőre csak azok részére adnak ki, akik állataiknak első félévi takarmányozására nem rendelkeznek a helyi szokásoknak megfelelő abraktakarmány-mennyiséggel. A vásárlási engedélyeket az e célra rendszeresített űrlapokon

Az árpa- és zabvásárlási engedélyek kiadásának szabályozása

adják ki. Az űrlapon az előjáróság feltünteti a vásárlási engedélyt kérő állattalományát, továbbá azt, hogy a beszállított mennyiségen felül a kérelmezőnek — gabonalapja szerint — takarmányozásra milyen mennyiségű árpa és zab maradt birtokában, valamint azt is, hogy mekkora a kukorica-vetésterülete.

A második félévi szükségletre csak 1943 január elsejétől kezdődően szabad vásárlást engedélyezni. Kivétel ez alól a sertéshizlalás, amelynek abrak-szükségletét nem bontják meg. A hizlalási célra vásárolt abrakmennyiség felhasználását a községi előjáróság külön is ellenőrzi és aki bejelentésétől eltérőleg nem állít hizóba sertéseket, azt kötelezi, hogy a vásárlási engedéllyel szerzett árt olyan gazdának adja át, akinek sertéshizlaláshoz árpára szüksége van.

Árpát vagy zabot csak az a termelő adhat el, aki beszállítási kötelezettségének már eleget tett.

Rendeletszerű malmi könyvek régi árban!

Vámfeljegyzési-Vámcserekönyv szállítóbárcával egyesítve 5.— P
 Darálási könyv (árpa, tengeri stb. darálásához) 2.— P
 Gabonaraktárkönyv 2.— P
 Őrlémenyraktárkönyv 2.— P
 Őrlési (malter) könyv 2.— P
 Malomipari mellék munkák könyve 2.— P
 Tárolási könyv 2.— P
 Őrletgyűjtő könyv 2.— P

Pénztárkönyv 2.— P
 Alkalmazottak nyilvántartási és szabadságkönyve 3.20 P
 Munkás- és bérjegyzékönyv 3.50 P
 Zsákbárca, külön színben a gaboná- és az őrléményekhez. Ára 500 darabonként csomagolva 1.— P
 Tájékoztató. Könyvrendelőinknek három példány díjtalan.

Malmi munkarend, az ipartörvénynek és az új munkaügyi rendeleteknek megfelelő tartalommal, 3 darab ára (kérvénymintával) 1.20 P
 Munkabérhirdetmény 40 P
 Váltásigköteles vámörlesek (vámcserek) könyve 2.50 P
 Valamennyi könyvet az állami bélyegjelző hivatal fémszárával hitelesítve és a malomosztályi alkalmazási záradékával ellátva — használatra tehát teljesen készen — szállítjuk.

Legolcsóbb beszerzési forrás: **MAGYAR MOLNÁROK LAPJA** kiadóhivatala, Budapest, V., Katona József-utca 14.

Hátrányos-e a kondicionálás?

Irta: Nagy Lajos főmolnár, Harta.

Az utóbbi időkben szakemberek közt és a szak-sajtóban is felvetődött a kérdés, előnyös-e a kondicionálás 82-85%-os őrlésnél?

Hát igen, hátrányos, ahol megmaradtak a régi őrlés vezetése, régebben bevált állagselyem-számnál; ott az a hátrány, hogy a malom teljesítő-képessége cca 25%-kal kisebb lesz, mint a régi versenyben, amikor minden malom a neki legjobban konvenió szálalakra őrölhetett és a hangsúly csak azon volt, hogy korpamentes lisztet és lisztmentes korpát, a lehető legkisebb üzemköltséggel tudjon előállítani.

Persze a kiörtés százaléka malmonként és vidékenként változott. Na, amikor költött mennyiséghez, azaz rendszeresen van megállapítva a kiörtés százaléka, szerény nézetem az, hogy sokkal nagyobb szükség van a nedvesítésre, mint valaha is volt. Hogy nedvesített búzából nem csak hogy szebb lisztet lehet előállítani, de többet is, erre már évtizedekkel ezelőtt rájöttek vegyészeink. Hogy a régebbi molnárság is ismerős témát kapjon, idézek dr. Kosutány és dr. Varsányi megállapításából adatokat. Egy és ugyanazon búza őrlése mennyire különböző eredményt mutat csak kissé is megnevesítve.

Hektolitersúly	Százaz 1/2% vízzel		1% vízzel	
	%-ban	%-ban	%-ban	%-ban
Fehérliszt	47.00	50.05	51.04	
Közép- v. kenyérl.	26.70	26.60	24.02	
Barnaliszt (8-as is)	10.95	8.20	10.01	
Korpa	14.80	15.05	15.60	
Összesen	99.45	99.90	100.67	
Hány v. porlás	0.55	0.10	több: 0.67	

Ezekből kitűnik, hogy a netelés nem hogy hátrányos, de súlyszámolás szempontjából is kívánatos. Minden malomnak van egy bizonyos nedvesítőképessége, mely diagramjának a legjobban megfelel. És minden nedvesítőképességre (15-18-ig) össze lehet hozni egy diagramot (30-38 nedvesítőképességű búzára csupán sem lehet). A rendelkezésnek megfelelő 82-85% kiörtéshez szerény tapasztalatom szerint nagyon jó eredményű diagramot lehet összehozni, ha átlag selyemszámunk 8-9-re csökkentjük és xxx lisztelmeget használva 6-12 számig megyünk. Mindenesetre a selyemelosztás feltétlen gyakorlatot igényel. All ez leginkább a középmalomokra, melyek rövid kiörtő-rendszerrel vannak felszerelve, koptatóberendezésük hiányos, vezető-szakember nincsen (ha van is, általában van), hogy megtartsák őrletőképességüket, alacsonyabb százalékra őrölnek, mert egyébként kénytelenek korpát keverni EB lisztjükhöz, hogy az előírt százalékot előállíthassák.

Helyeslem dr. Szabó Endre fővegység úr azon megállapítását, hogy a korparészecskék a siker-molekulák közé beékelődve, a tészta kelését károsan befolyásolják. Érthető is, ha tudjuk, hogy a búzáknak bármily vékonyak látszik is héja, hat különböző rétegből áll. Kosutány dr. szerint 1-3 héjrteg, az úgynevezett gyümölcskehéj, emberi táplálkozásra alkalmatlan, miután fás, párs, cellulóze anyag; míg

ellenben a 4-6 rétegből már aleuron nevű fehérjé is tartalmaz. Különösen értékes a 6. az úgynevezett „Zyalin” réteg, mely a legtöbb vitamint tartalmazza. (Ezért vitális rétegnek is nevezik). Ha tehát már az őrlés megkezdése előtt ezen ismérvekkel felfegyverkezve kezdjük meg a búza előkészítését, célunk az, hogy a búzát már a koptatásnál a felső 3 héjrtegtől (esetleg 4-től) megszabadítsuk.

Ennek pedig alapfeltétele a kondicionálás, vagyis a búza nedvesítése. A nedvesített, pihentetett búzát intenzív hámozással a gyümölcskehéjtől teljesen megszabadítjuk és nagyon hasznos szolgálatot tesz utána egy jól működő kefégep, mely a hámozó állal feltépett héjrészeket ledörzsöli, és a szemet simatükör felületűvé teszi. Az így előkészített búzából, a fentemlített selyemszámokból összeállított diagrammal nem okoz nehézséget a 82-85%-os sütőképességű liszt előállítása. Töretésnél régebben az volt az irányelv, hogy kevés lőrelisztet, kevés decré és sok grombadecré nyerjünk. Nézetem szerint: ma az legyen az elv, hogy kevés lőrelisztet, sok finomdarát és közepdarát és decré nyerjünk. Az előrt 21% nulláslisztet játszva kihozzuk; az EB lisztet pedig igyekezzünk lehetőleg sima hengereken kiörölni. Fehérből decré őrlésre nagyon jó szolgálatot tesz a decrékójárát.

Egy 5-7 töretű és 6-8 kiörtő rendszerből álló malmot véve alapul, az őrlés úgy vezetendő, hogy az utolsó töretrendszer felső átmenete kész korpát adjon, ami nem lehet több 9-11%-nál, ha van korpa kójárát, ezt mint kiörtő rendszert, az utolsó simahenger átmenet őrlésére alkalmazzuk. Az így őrölt liszt sütőképessége közepes búzát alapul véve is jó, mivel a lisztbe kerülő korparészecskék kizárólag az alsó három, de leginkább az 5-6 rétegből kerülnek ki, miután csak a dara és decré szemcsékre rálapadt korparészecskék őröljük liszté. Vagyis: ha Kosutány szerint, búzáinkban 82-85% lisztresz (endosperm) van, úgy igyekezzünk előbb a lisztet kiörölni és csak ha ez kevésnek bizonyul, úgy őröljük hozzá a belső héjrtegből a hiányzó mennyiségű korpát. Hogy ezen metódust jól végezhessük, elsősorban szükséges a kondicionálás, vagyis a búza jól irányított nedvesítése; megkönnyíti az elszárolást is, miután pótolja a beszáradást és porlást veszteséget és nem kell mérlegünket intézményes lopásra állítani. (Ilyen nincs a tisztes molnáriparban!)

Hogy a jól kondicionált búzából őrölt liszt nedvesítése elérje a 16-17%-ot, ezt késtem. Bár a szerkesztőségnek lehet, hogy igaz van, hogy a rossz raktározásnál a liszt felvesz nedvesítést a környező levegőtől, miután a liszt nedvesítő! Dr. Kosutány szerint azonban csak az amerikai lisztkepek 17 százaléka víz felszívására. Lehet, hogy akadnak a molnárság körében olyanok, akik a szárazúton való őrlés mellett döntenek, de én afelől nyugodt vagyok, hogy sakkörökben helyt adnak fejtegetéseimnek, mert ha régebben bevált és előnyös volt a kondicionálás, úgy ma kétszeresen az, mivel most nem csupán egyéni, de közéletmezési érdek, hogy jóimőségű egységes lisztet őröljünk porlást veszteség nélkül.

A bérrögztítés és a természetbeni szolgáltatások

Egyik gyár munkásainak arra a panaszára, hogy a gyár a munkásoknak természetbeni juttatását — a zárolási rendeltre hivatkozással — megszüntette és ehelyett a munkásoknak kárpótlást sem adott, az iparügyi miniszter a következő tájékoztató határozatot hozta:

A 7.290/1940. M. E. számú rendelet 2. §-ában, valamint az annak helyébe lépő 9.080/1941. M. E. sz. rendelet 2. §-ában foglalt rendelkezések szerint a munkás egységére nem lehet kevesebb, mint az illető munkaadó üzemi 1940 október 5-én érvényben volt megállapodás vagy szokás (gyakorlat) alapján járó egység. E rendelkezés helyes értelmezés szerint nemcsak a teljesítményért és a szoros értelemben vett óra vagy más időtartam szerint megállapított munkabéreknek kell rögzítetteknek tekinteni, hanem az esele nagyobb időközökben illetmény szerinti adott nagyobb juttatásokat is. Illetmény szerű az a juttatás, amelyet a munkaadó nem szíveségből vagy rendkívüli segélyként, hanem rendszeresen olyképpen ad a munkavállalónak, hogy ennek a juttatáshoz, mint munkabére kiegészítő részéhez, igénye támad. Eszerint tehát a vállalat nemcsak az órabérek (hetibérek stb.) nem csökkentheti, hanem az egyéb illetmény szerű juttatások mértékét sem. Ha ezek a juttatások természetbeniek voltak s azok ter-

mészetbeni további kiszolgáltatását valamely jogszabály nem engedi meg, vagy az más okból lehetlenné vált, akkor a természetbeni juttatás pénzbeli egyenértékét kell megtéríteni, vagy pedig a munkavállalónak egyébként kárpótlást kell adni. Annak megállapításában tehát, hogy vajjon a munkaadó munkavállalóját az említett rendeletek szempontjából megrovította-e, nemcsak azt kell figyelembe venni, hogy minden régebbi illetmény szerű juttatást megadott-e, hanem vizsgálni kell, hogy a szóbanforgó időszakban adott-e a munkavállalónak megfelelő értékű illetmény szerű juttatást, vagy ehelyett kárpótlást. Ezek szerint tehát annak elbírálása szempontjából, hogy a szóbanforgó gyár az 1941. évben elmaradt anyagok fejében tartozik-e valamit még megtéríteni és ha igen, mit, össze kell hasonlítani az 1940. év és az 1941. év illetmény szerű juttatásait, valamint az illetmény szerű juttatás elmaradásáért adott esetleges kárpótlásokat és a gyár csak abban az esetben köteles külön az anyagok elmaradásáért kárpótlást fizetni, ha a két esztendőnek egymással szembeállított illetmény szerű juttatásaiban és ezek elmaradásáért adott kárpótlásokban az 1940. év többet mutat; feltéve — természetesen — hogy a szóbanforgó juttatások alapjaként esetleg kifejezetten kikötött munkateljesítmények a két esztendőben azonosak voltak. (404/1942. Ip. M. szám.)

MALMOK FIGYELMÉBE!

85 kg-os liszt- és gabonaszákot legolcsóbban kölcsönöz, elad.
50 kg-os lisztesszák, többszörös nátronpapírból AOK felárral együtt: új 60 fillér, egyszer használt 44 fillér.
Óskeresztény cég!
SZELEI MIHALY
új és használt zsák, ponyva- és zsinagrukereskedés
BUDAPEST, IX, SZVETENAY-UTCA 13. TELEFON: 330-772

„NOVOREX” BŐRSZÍJ

A tökéletes hajlékony, nagy szakító szilárdságú, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.
Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.
„KRAUSZÖL” folyékony szíjkenőcs, csúszás ellen.
KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZÍJGYÁR
MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

„COLUMBA-LILIPUT”

nagyteljesítményű triór

kis- és középalmoknak

Kisebb szemvesztéssel tökéletesebben trióröz, mint a lassúforgású triórhenger

STANHEL ÉS LENNER

TRIÓR- ÉS LEMEZYUKASZTOGYÁR RT.

Budapest, VI.,

Országbíró-utca 44-46. sz.

SZIVOGAZMOTOROK

FA, FASZEN

ES BARNASZEN-

tuzelesre.

DIESELMOTOROK

ÁTALAKÍTÁSA

MOTOR LE GÉPGYAR

MARTOS ÉS HERZ

BUDAPEST, XIV. TITKOSZÉNY UTCA 12.

Tűzoltó
készülékre
van szüksége?

Forduljon hozzánk!

TOTAL

rendszerű, ötféle anyaggal oltó tűzoltókészülékünk ismertetésével és árajánlattal készséggel szolgálunk:

LIGETI ÉS BIRÓ

BUDAPEST, V., ÁRPÁD-UTCA 10. TELEFON: 127-799

**PAPIR-
ZSÁKOK**

közvetlenül a készítői nátronpapírból, havonta egyszer 500 drb engedély nélkül is, ezenfelül engedélyezve szállítható:

50 kg liszthez	{	3 rétü darabja	48 fillér
		4 rétü darabja	55 fillér
50 kg korpához	{	3 rétü darabja	57 fillér
		4 rétü darabja	65 fillér

az összes mal felárakkal együtt

BUDAI PAPIRÜZEM

BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 15. SZÁM

Telefonszámok: 121-402 és 117-292

Kérjen nyilatkozat-ürlapot!

**PAPIR-
ZSÁK**

garantáltan nátronpapírból!

50 kg lisztre 4 rétü kb. **46 dkg-os**

50 kg korpára 3 rétü kb. **44 dkg-os**

Papírszájkainkat cégnomással is szállítjuk.

Kérjen ajánlatot és próbaszákat!

BATES PAPIRÁRU

IPARI R. T.

Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

TELEFON: 114-663

A malomregále a Bach-korszakban

Irta: Malomjogász.

III.

A regálék az osztrák államtanácsban.

Az osztrák államtanácsot — az első *Reichsrat* — az 1851. évben alapította *Ferenc József*. Csak a neve volt azonos a későbbi alkotmányos Ausztria birodalmi tanácsával. Ez az 1851. évi *Reichsrat* kizárólag a császár tanácsadó testülete volt, a császár által meghívott, legmegbízhatóbb nyolc-tíz tagból állott, azzal a hivatással, hogy a császárnak az ő egyenes felkérésére a kibocsátandó pátenszekre javaslatot tegyen. Első elnöke báró *Kübeck* volt, régi osztrák bürokrata, az alkotmányellenes és magyarellenes rendszabályoknak egyik legfőbb kezdeményezője; az első tíz *Reichsrat-tag* között a régi osztrák bürokrácia legmegbízhatóbb oszlopai mellett pedig két magyar is szerepelt, *gróf Zichy Ferenc* és *Szögyény-Marich László*.

A két magyar császári tanácsost eddig multja segítette ehhez a császári bizalomhoz.

Egy másik *Zichy Ferenc* a magyar seregben mint őrnagy elesett 1848 augusztusában a szerbek elleni harcokban *Szent-Tamás* vidékén. A birodalmi tanácsos *gróf Zichy Ferenc*, a Bathányi—Kossuth miniszteriumban *Széchenyi* mellett államtitkár volt, a szabadságharc azonban a császári oldalon találja. Egyik aláírója volt annak az 1849 májusi pozsonyi kiáltványnak, amely arra hívta fel a „gutgesinnt” népeket, hogy alakítsanak szabadcsapatokat az osztrák hadsereg támogatására a magyar honvédség ellen. Később *Paskievics* főhadiszállásán, az orosz fővezér mellett, mint császári főbiztos működött és feljegyezték róla, hogy mikor 1849 augusztusban az orosz csapatok *Gyulára* bevonultak, az élükön lovagolt, ostorát suhogtatva, *gróf Zichy Ferenc*, mint az első „muszkavezető.”

A másik magyar államtanácsosnak, *Szögyény-Marich Lászlónak* az addigi hivatali pályafutása adta meg az alapot a császári bizalomra. Egyike volt azoknak a táblai bíráknak, aki a jurátusok perében *Lovassyt* és társait elítélték, majd a *Wesselényi* és *Kossuth* elleni hűtlenségi-perekben hozták az egész országot lázbaejtő súlyos ítéleteket. Emlékirataiban ugyan azt hangoztatja, hogy ezek az ítéletek „tárgyilagosa” voltak, *Wesselényinek* és *Kossuthnak* több évi börtönre való elítélése „a hazai törvények szellemében” történt, de a nemzeti közvélemény mást vallott. *Szögyény-Marich* viszont 43 éves korában excellenciás úr, valóságos belső titkos tanácsos lett és *Windischgrätz* alatt 1849-ben ennek kiveretéseig a magyar polgári közigazgatás vezetője.

A két magyar államtanácsos volt hivatva arra, hogy az urbéri és regále-kérdésekben elsősorban képviseljék a magyar álláspontot, a jogász-szakértőként meghívott *Torkos Mihály* legfelsőbb bírósági tanácselnökkel együtt.

A bécsi kormány a birtokrendezési pátenszeket nagy alaposággal készítette elő. *Bach Sándor* belügyminiszter nyomban a szabadságharc leveretése után megindította az előkészítő munkálatokat. Jelentéseket, véleményezéseket kért a magyarországi kerületi főnököktől, akik keresték a hozzáértők közreműködését. A bihari megyefőnök például *szarazberki Nagy Józseftől*, a debreceni trónfosztó nemzetgyűlés volt tagjától kért szakvéleményt, nem sokkal

ennek *Haynau* börtöneiből való kiszabadulása után, akit *Kossuth* küldött ki kormánybiztosként a szatmármegyei jobbágyság urbéri panaszaiknak a kivizsgálására. Az osztrák belügyminisztérium által így elkészített pátens-tervezetet *Ferenc József* a *Reichsrath* elé utalta, ahol azután *gróf Zichy Ferenc* készítette és referálta a tárgyalásra kerülő végleges javaslatot.

Ugyanabban az időben, amikor a *Magyar Hirlapban* *Nyeviczkey Kristóf* a malomregále fenntartása mellett cikkezett, 1852 novemberében tárgyalta a *Reichsrath* az urbéri pátenszeket.

A regálék megszüntetése vagy fenntartása kérdésében most a *Reichsrath* ülésein új teret kapott az a régi vita, amelyet *Széchenyi* a *Stádium*-ban dobott a magyar közéletbe „a közszorgalmat akadályozó monopoliások” megszüntetéséről. A két ellentétes felfogás megütközött már az 1832/36-i reform-országgyűlésen. Már ott is elhangzott a *Deák* és *Kölcsey* mögött álló szabadelvű ellenzék soraiban, hogy ezeket a jogosultságokat meg kellene szüntetni, hogy a jobbágnak meg kellene engedni a boltnyitást, téglaegetést, malomfelállítást bérfizetés nélkül, hogy ezek a jogosítványok tulajdonképpen nem is alapulnak törvényen — anélkül, hogy ezek a felszólalások a közvélemény érlelésén kívül más eredménnyel jártak volna.

Nem volt tehát új a vita anyaga a *Reichsrath* ülésein sem. Csakhogy amíg az 1832-i országgyűlésen a kormány és pártja akadályozták meg a regálék terén a reformokat, sőt a malomregále terén még a *Mária Terézia* urbéri rendezésével szemben is növelték a földesuri jogokat — a jobbágyság terhére — addig az 1852-i *Reichsrathban* a két magyar tanácsos volt az, aki a regálék fenntartása érdekében harcolt — az osztrák kormány ellen. *Szögyény-Marich* emlékirataiban elmondja, hogy *gróf Zichy Ferenc* együtt mindent megtettek, hogy a földesuri jogok fenntartassanak, úgy amint azt az 1836-i törvények megállapították. Maga *Bach* miniszter azt az álláspontot fejtette ki, hogy a kormány elsősorban a magyar urbéri törvények végrehajtását célozza a pátenssekkel, kiegészítve ezeket a szükséges reformokkal. *Gróf Zichy* előadói beszédében viszont kiemelte, hogy az 1832-i országgyűlésen is a kormánynak kellett akadályt állítani a magyar rendek ama törekvései elé, hogy az urbéreszek érdekeit a földesuri érdekek rovására mozdítsák elő.

A *Magyar Hirlapban* megjelent vezércikkék után nem lehetett meglepetés a *Reichsrath* magyar tagjai részére, hogy a *Bach*-kormány a regálékot az ipari haladás gátjának tekinti és megszüntetendőnek tartja. A meglepetés inkább az a váratlan szakértelem és alapos tájékozottság lehetett, amit *Bach Sándor* az osztrák belügyminiszter ebben a régi magyar birtokjogi kérdésben tanusított.

(Folyt. köv.)

Budapesti nagyvállalat keres malmi irodai, vagy pénzügyi gyakorlati bíró

férfi és női tisztviselőket

Menza-ebéd. Véglegesítés esetén nyugdíjas állás. — Ajánlatokat „BIZTOS JÖVŐ” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Papírzsákot

többrétegűt, 1/a. nátronpapírból, liszthez, korpához és minden egyéb célra legolcsóbban készít

SZEBERÉNYI PAPIRÜZEM
BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCA 62. TELEFON: 149-611
Kérjen árajánlatot és mintaszágot!

Kálmán -
MEDICAGO
mindent öröl!

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-u. 14
Telefonszám: 114-006 és 117-189
Összes malomszükségleti cikket megbízható beszerzési forrása

Raktáron tartunk valódi svájci SZITASELYMEKET

minden számban. Valódi kenderből szőtt malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat, a legjobb minőségű gépszíjakat, varrószíjakat, valamint porszűrőket és síkszítacsokokat, kész állapotban, az összes műszaki cikkek és mindentelie malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben és a legzöldebb napi áron.

Kérjen ajánlatot!

MŰSZAKI ÉS MALOMFELSZERELÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, V., CSAKY-UTCA 8. SZ. TELEFON: 111-418

GÖRDÜLŐCSAPÁGYAK VEZÉRKÉPVISELETE

PIRKNER ÉS ZETTNER

BUDAPEST
IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 1.

TELEFON: 186-894.

SÜRGÖNYCIM: PIRZETT BUDAPEST.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

A kenyérgabonajegyek kukoricajegyekre való kicserélése

Minthogy a kukorica érésének ideje erősen közeledik, rövidesen időszerűvé válik a m. kir. közellátásügyi miniszter alábbi rendelete, amelyik lehetővé teszi, hogy a kukoricajegyek fogyasztóterületek lakossága kenyérgabona fejádagja felerészét kukoricában fogyaszthassa.

A rendelet teljes szövege a következő:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 108.400/1942. K. M. számú rendelete a kenyérgabonajegynek kukoricajegyre kicserélése tárgyában.

Az 1942. évi termésű gabona cséplése, számbavétele, őrlése, valamint az 1942/43. évi gabona- és lisztforgalom szabályozása tárgyában kiadott 3.600/1942. M. E. számú rendelet (továbbiakban: R.) 18. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeltem:

1. §. (1) Az erdélyi és a kárpátaljai területeken, valamint azokban a törvényhatóságokban, amelyekben a lakosság ételmezésére kukoricajegyet fogyaszt, mindazok, akik a R. 8. §. (2) bekezdése értelmében két kenyérgabonajegyért kaptak és ételmezésre 1942. évi termésű kukoricát (kukoricajegyet) akarnak felhasználni, a kenyérgabonajegy kiadására illetékes közszéki előljárásig (polgármestertől) az 1942. évi augusztus hó 31. napjáig kérhetik kenyérgabonajegyüket hat gabonaszelvényének kukoricajegyre (A. minta) való kicserélését. Személyenként hatnál több vagy kevesebb gabonaszelvényt kukoricajegyre kicserélni nem szabad.

(2) A közszéki előljárásig (polgármester) a kenyérgabonajegy kicserélni kívánt hat db gabonaszelvényt levágja és azok helyett egy darab kukoricajegy ad ki. A kukoricajegy sárgaszínű és hat szelvényből áll. A kukoricajegy egy-egy szelvénye 30, 22, vagy 15 kg szemeskukoricára szól; a 20 kg-os gabonaszelvényeket havi 30 kg-os, a 15 kg-osokat 22 kg-os, végül a 10 kg-osokat 15 kg-os szelvényeket tartalmazó kukoricajegyre kell kicserélni. Piros kenyérgabonajegy (R. 8. §.), gabonaváltószelvényt (R. 14. §.) és kenyérgabonapótló (R. 15. §.) kukoricajegyre nem lehet kicserélni.

(3) A kukoricajegy kinyomtatásáról és a közszéki előljárásig (polgármestereknek) megküldéséről a közellátásügyi miniszter gondoskodik.

(4) A kukoricajegy másra átruházni tilos, aki kukoricajegyét elvesztette, új kukoricajegyre nem tarthat igényt.

2. §. (1) A kukoricajegy szelvényei a tulajdonosát arra jogosítják, hogy az azokon feltüntetett mennyiségű szemes kukoricát a Hombár bizományosaitól vagy az engedélyes malmoktól (R. 11. §.) megvásárolhassa. A bizományos és az engedélyes malom a

kukoricajegyszelvények ellenében jutalékmentesen köteles a szelvényeken feltüntetett mennyiségű szemes kukoricát a kukoricajegy tulajdonosának (birtokosának) kiszolgáltatni. A bizományos köteles a kiszolgáltatott kukorica mennyiségének megfelelő szelvényeket a kukoricajegyrel levágni és azokat az elszámolásig (R. 12. §.) megőrizni. A közellátásügyi miniszter az engedélyes malomnak készpénzfizetés ellenében a Hombár útján jutalékmentesen kukoricát utal ki. Az engedélyes malom a beváltott kukoricajegyszelvények ellenében újból vásárolhat a Hombártól (bizományosától) kukoricát ugyanazon az áron, mint a kukoricajegy tulajdonosa.

(2) A kukoricajegy szelvényei közül az I—III. szelvények az 1942. évi október hó 15. napja, a IV—VI. szelvények az 1943. évi január hó 31. napja előtt nem válthatók be. Az 1942. évi december hó 1. napja előtt csak az a Hombár-bizományos köteles a kukoricajegy I—III. szelvényeit beváltani, aki a termeléstől közvetlenül vásárolt kukoricakészlettel rendelkezik.

3. §. Kukoricát vándorlásra átadni, illetőleg a malomnak átvenni csak a kenyérgabonajegy vándorlási szelvényei ellenében, továbbá a kukoricajegy (fejléc) felmutatása mellett szabad. A vándorló malom köteles azokat a vándorlási szelvényeket, amelyek ellenében kukoricát őrlő, megkülönböztető jellel (K. betű rábélyegzésével, tintával K. betű ráírásával) ellátni, azokat a többi vándorlási szelvényektől elkülönítve nyilvántartani és azokkal elszámolni.

4. §. A közszéki előljárásig (polgármester) a kukoricajegy kiadásáról nyilvántartást vezet. Anyilvántartást az 1942. évi augusztus hó 31. napján lezárja és annak végösszegeiről kimutatást készít. A levágott gabonaszelvényeket a kimutatással együtt a közszéki előljárásig (polgármester) a m. kir. Közellátási Hivatalnak (Budapest, V. ker., Nádor-u. 27.) az 1942. évi szeptember hó 15. napjáig megküldi.

5. §. A büntető rendelkezéseket tartalmazza.

6. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1942. évi július hó 1-én.

A miniszter rendeletéből:

dr. Szakáts Kálmán s. k.
miniszteri tanácsos.

A rendeletet szövege szerint ismertettük, hogy a malom felvilágosításért hozzáfutóló őrlött feleinek etekintetben is rendelkezésére állhasson.

A rendeletnek a malmokra vonatkozó részéhez bővebb magyarázat nem szükséges. A rendelet a Budapesti Közlöny 1942 július 17-i 160. számában jelent meg.

Egyes növényi olajok az újabb vizsgálatok tükrében

Jelenlegi gazdasági helyzetünkben érdeklődésre tarthat számot a zsiradék-, illetve olajellátásunk bővítő minden újabb forrás. Ilyen forrással foglalkozik dr. Fiedler is cikkében, melyet a szőlőmagból való olajtermelés céljából való feldolgozása tárgyában tett közzé. Ez a kérdés nem új, de időnként visszatérő aktualitása van. A szőlőprésmaradványnak, a törkölynek feldolgozása csak Olaszországban, Franciaországban és Kaliforniában honosodott meg állandó iparként. A szőlőmag olajtartalma 6—20% között váltakozik; átlagban 12—15%. A kitermelhető olajmennyiség számos tényezőnek, úgymint a szőlő érettségi fokának, fajtájának, tőkorának, magnedvesség-tartalmának stb. függvénye. Az olaj nyerése préseléssel vagy extrahálással történik. Az utóbbinál a hozam nagyobb, tehát ez gazdaságosabb. A szőlőmagolajnak alacsony savszám mellett magas, 130—160 jód-száma van. Száradó olaj. Főalkotórésze a linolsav (C₁₈H₃₂O₂) 60—70%-kal, azonkívül 10—20% olajsav (C₁₈H₃₄O₂), 10—15% palmitin — (C₁₆H₃₂O₂) és stearinsav (C₁₈H₃₆O₂). Felhasználható étolajnak is, de lenolaj helyett kancékészítésre is. Kencékének hátrányos tulajdonsága, hogy lassabban szárad. Előnye

viszont, hogy vékony rétegben kenhető és festékfilmje igen ellenálló. A legelterjedtebb feldolgozási eljárásoknál a magot elkülönítik a törkölytől és mindkettőt külön dolgozzák fel. A sajtó maradvány jó takarmány; 7—15% protein és 30—35% nitrogénmentes kivonatanyagot tartalmaz. Különböző országokban más-más módon dolgozzák fel a törkölyt. Kaliforniában a szőlőt előbb a kocány- és szárrészekről megfosztják. Ezekből borköcsavet extrahálnak. A törkölyt szárítják és a magtól elkülönítik. A magból az olaj kivonása után még kivonják a csersavat és a maradékot feltakarmányozzák. A magtól mentesített részből — ami főleg a szőlőbogyó hájából áll — kivonják a pektint, a maradékot szintén feltakarmányozzák. Olaszországban a törkölyt erjesztik, desztillálják és utána a magot olajra dolgozzák fel. Franciaországban a présmaradékot a következő év tavaszáig tárolják; közben fermentatív és rothadási folyamatok játszódnak le. A magot elkülönítik a többi maradéktól. Itt az olajhozam nagyobb, de a savszám is erősen nő. A rothasztott törköly mésszel keverve jó trágya. Németországban a kisebb szőlőtermés miatt a szőlőmag feldolgozása csak újabb időben nyert jelentőségben. Itt a törkölyt központilag gyűjtik és dolgozzák fel. Ez utóbbi eljárás nálunk is legelőrevezetőbb lenne. (Oppeltz Győző vegyész-mérnök cikkéből a „Vegyipar és Kereskedelem”-ben).

Az olajatadó növényi magvak felhasználása közben sor került a csillagfürtmag olajtartalmának kivonására is. A fehér csillagfürt (Lupinus albus) 10—12 mm átmérőjű, lencsealakú, sárgászínű mag-

vait extrahálják. A magvak 7—8% olajat tartalmaznak. Az olaj sűrű, nehezen folyó. Színe vékony rétegben tojássárga, vastag rétegben sötétbarna. Szaga erősen olajos. Mivel vizsgálatok közben a gyér (külföldi) irodalmi adatoktól lényegesen eltérő állandókat találtam, az olajat közelebbi vizsgálat tárgyává tettem. Részben laboratóriumban extrahált olajat, részben gyárilag előállított olajat vizsgáltam meg. A kétféle olaj állandói nagyjából egyezők voltak. Jelölül annak, hogy a gyári olaj sem volt idegen olajjal fertőzve. A vizsgálati eredmények a következők:

Fajsúly (15° C)	0.9310
Törésmutató (20° C)	1.4735
Fagyponyt	minus 8° C
Viscositás Engler szerint (50° C)	3.6
Savszám	10—12
Elszappanosítási szám	178—190
Jód-szám (Hanus szerint)	104—110
Reichert—Meissl szám	1.3
Polenske szám	0.4
Acetilszám	23.—
Elnemzappanosítható	2.5—3.3%
Hegner-szám	94.—
Zsír-sav dermedéspontja	25.3

A megállapított állandók közül feltűnő az aránylag magas viscositás, a jód-szám (külföldi irodalmi adatok szerint 60 körül) és az acetyl-szám, mely oxisavak jelenlétére mutat, valamint a magas elszappanosítható tartalom. (Haskó Lajos okl. vegyész-mérnök cikke a „Vegyipar és Kereskedelem”-ben).

LASZLO
MEDICAGO
KALAPACOS DARALÓ
ACÉL TIPUS. MINDEN
LŐERŐHÖZ

REKORD
SZAB. DERCEŐRLŐ IS KÖRPAKIORLOGÉP
Malomszükségleti
cikkek előnyös áron!
KÉRJE ÁRJEGYZÉKÜNKT

LASZLO és FIA
KÉZES GÉPKERESKEDŐK
BUDAPEST V.
ALKOTMÁNYU
TELEFON: 11-44-31 11-77-62

NÁTRON
PAPIRZSÁK

minden méretben, 1—2—3—4—5 és többretű
minden örleményhez, hüvelyeshez.

Közvetlenül szállítja a
PAPIR- ÉS PAPIRZSÁKÜZEM
BUDAPEST, ÁRPAD FEJEDELEM
ÚTJA 47. — Telefon: 152—308.

Különleges árajánlatunk:
50 kg.-os
3-rétű liszteszsák 44 fillér

minden felárral együtt.
500 darabig igénylés nélkül
raktárról szállítható!

Karczag és Társa műszaki cég, Budapest, VI., Lázár-u. 13. Tel.: 119-084

**Econom kalapácsos rendszerű
őrlő- és darálógépek**
raktárról azonnal szállíthatók
szabadalmazott előzúzó beté-
lappal.

*Négyféle nagyságban.
Szilárd kivitelben.*

**A legrégibb svájci szitaselyemgyár
H. Th. Pestalozzi**
cég világhírű gyártmányú szitaselymei.
Kizárólag cégünkél, vagyis a magyarországi vezérképviselőnél
kaphatók.

*Kitűnő szitalóképességért és
minőségért szavatolunk.*

A gabonavilágpiac helyzete

Miután Csikágóban a búza ára hosszú heteken át a 117-119 cent között ingadozott, szeptember 1-én újból elérte a 120 centes árfolyamot. Az utóbbi idők 1/8 és 1/4 centes napi áringadozásai után ez már komoly hosszúnak mondható. Ezzel szemben a tengerentúli búza reménytelen helyzete a következő adatokból látható:

A világ négy legnagyobb búzatermelő állama, az USA, Kanada, Argentína és Ausztrália Broomhall szerint ez év július végén 425 millió q búza-készlettel rendelkezett. Ilyen átmenő búzafeszesség még a világon soha sem volt. Az eddig feljegyzett legnagyobb készlet nem haladta meg a 300 millió q-t. Hogy ez a hallatlan mennyiségű búza jelenleg és belátható időközön belül elhelyezhető, azt már mindenki tudja. Azt is mindenki tudja Európában, hogy a tengeri blokádnak arra kényszerítette Európát, hogy búzafogyasztását saját termeléséből fedezze. Ebből a célból az európai többtermelés érdekében olyan intézkedések történtek, amelyek rövidesen már megtermik gyümölcsüket, még abban az esetben is, ha Ukrajna hatalmas gabonalehetőségeit — amelyek 1943-ban már bizonyára Európáért éreztetni fogják hatásukat — nem is vesszük számításba. Így bizonyosra vehető, hogy 1-2 éven belül Európának semmi szüksége sem lesz a tengerentúli búzára.

Bár a búzafeszességgel rendelkező tengerentúli államok az állami akciókkal együttjáró pénzügyi terhek súlya alatt is roskadoznak, még nagyobb bajt jelent számukra az, hogy immár képtelenek búzátomegeik elraktározására, amihez a nagymérvű zsákiány is hozzájárul.

E tekintetben jellemző az argentin kormány legújabb terve, amelyet a termelőkkel egyetértve határozott el. A terv cementpincék építése, amelyekben zsákokat nélkül, ömlesztve helyezik el a búza- és kukoricakészleteket. E készletek mindaddig a pincékbe maradnának, amíg értékesítésükre sor kerülhet. Ezt a megoldást szakértők egyenesen kétségbeesettnek és sokkal rosszabbnak tartják, mint a gabonának hízalásra, tüzelésre, szeszfőzésre és műanyagok készítésére vonatkozó terveket. És ilyen helyzet mellett Csikágóban búzahossz van!

Törökországban a kormány elrendelte az ideai gabonatermés zárlátvételét, az összes meglévő készletekkel együtt. Kivételt csak a termelők fejadagja és a vetéshez szükséges mennyiségek képeznek. Egyébként a termés kitűnőnek ígérkezik, sőt egyes kerületekben a tavalyinak kétszeresére számítanak. Görögországban a helyzet változatlanul kedvezőtlen. Ez az ország kenyérgabonában mindig behozatalra szorult. Mílhogy azonban a tengerentúli behozatal lehetetlenné vált, Görögország talán az egyetlen európai állam, amelynek kenyérellátása a következő gazdasági évre nincs biztosítva.

Ukrajnában az erősen megkészt tavasz a vetési munkálatokat is hátráltatta. Az ország déli részében március elején néhány napig meleg volt az időjárás. Ezt azonban hideg, sőt fagyos időjárás követte, ami az őszi vetésekben is kárt okozott, a tavaszi munkálatokat pedig csak április végefélét lehetett megkezdeni.

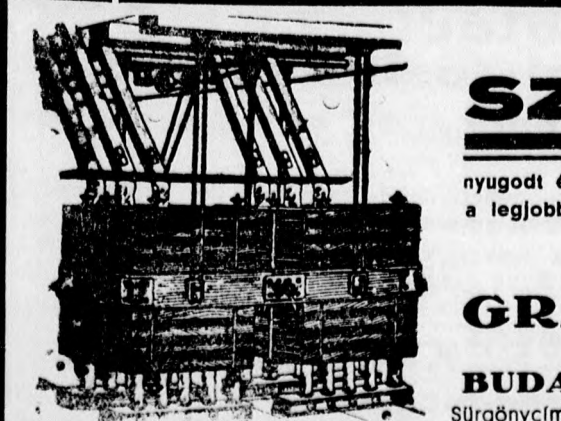
A lengyel fő kormányzósgában is kedvezőtlen volt a tavasz, de ennek dacára kielégítő a termés-eredmény.

Európa többi országából kivétel nélkül kedvező jelentések érkeznek, amelyekből megállapítható, hogy földrészünk kenyérellátása — a megfelelő és bevált takarékosági rendszabályok mellett — a folyó gazdasági évre biztosítva van.

40-45 HP kifogástalan
SZIVÓGÁZMOTOR
komplett fagázgenerátorral helyszűke miatt
OLCSÓN ELADÓ. Jelenleg felszerelve eset-
leg üzemben is megtekinthető.
SÁRY-MALOM, Óverbász (Bácska).

Lithophob
segít!

Régi vízkövet üzemből leszedi, új vízkő képződését megakadályozza!
1 kilogramm alapára 5 pengő
Ismerető ingyen! — Egyed árusító:
TOLNAI BÉLA ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI., HORN EDE-U. 20. TEL.: 12-13-62

H I R E K

— **Kitüntetés.** Varga Ottó Lajos budapesti malomkögyarost, tartalékos tüzérfőhadnagyot, a Kormányzó Ur Öfömlétsége a nemzetvédelmi kereszttel tüntette ki. Varga Ottó Lajos az előző világháborúból kifolyólag már tulajdonosa a III. osztályú katonai érdemkeresztnek, az ezüst és bronz Signum laudisnak.

— **Uj molnármesterek.** A Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalos lapjának közlése szerint Majerhoffer Péter tornási és Szőke Gyula nagyválti molnárok a molnármesterei vizsgát a kamara mestervizsgáló bizottsága előtt sikerrel tették le. Az új molnármestereknek sok szerencsét kívánunk!

— **Gyászír.** Mint részvétellel értesülünk, id. Czégény Gyula tatai molnármester, aug. hó 27-én, 74 éves korában elhalálozott. Augusztus 29-én kísérték utolsó útjára a róm. kath. egyház szertartása szerint a Környei-úti temetőbe. Végtisztességén a kiterjedt előkelő családon kívül számos barátja és tisztelője, valamint az egész környék közönsége vett részt. Id. Czégény Gyulával ismét egyik oszlopa dől ki annak a régi, becsületes, szakmáját szerető, örletit megbecsülő, mesterségét fejlesztő gardának, amely a magyar molnárnak a föld minden részén hírnevet szerzett. A megboldogultat nyolc gyermeke, vejei, menyei, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja. A mélyen sújtott családnak ez úton fejezzük ki legőszintébb részvétünket.

— **A vagyonváltás fizetése szempontjából** fizetendő búza árát a m. kir. pénzügyminiszter 1942 szeptember havára 30 pengőben állapította meg.

— **A júliusi ármozgalom.** A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint 1942 július végén a nagykereskedelmi árak indexe 150.1 volt az előző havi 148.4-del szemben (1929=100). Ugyanakkor a házbérrel együtt számított létfenntartási index 152.0 volt az előző havi 149.8-dal a házbérenélküli pedig 172.7 az előző havi 169.8-dal szemben.

— **Csehszlovák képesítési üzemvezetők alkalmazása.** Az iparügyi miniszter egy vitás esetről kifolyólag akként döntött, hogy az 1.720/1939. M. E. számú rendelet értelmében azok, akik a csehszlovák jogszabályokban megszabott képesítést 1939 december 31-ig megszerzték, iparukban üzemvezetőkül alkalmazhatók. Az az egyén tehát, aki valamely ipart önállóan gyakorolt, tekintet nélkül arra, hogy iparjogositványának megújítása az 1.100/1939. M. E. számú rendelet alapján engedélyeztetett-e vagy sem, iparában üzemvezetőül alkalmazható. (54.389/1940. Ip. M.).

— **Uj kiörlési- és kenyérendelet Romániában.** Az eddigi kiörlés helyett elrendelték Romániában a 75 kg súlyú szokványbúza 100%-os kiörlését. Ebből 90% egységes kenyérliszt, a többi egységes korpa. Az árpa 77%-át kenyérlisztnek, 20%-át korpának őrlik meg. Hulladék csupán 3% lehet. E két kenyérliszt keverékéből állítják elő a kenyeret, mégpedig 70% búza- és 30% árpaliszttól. A búzaliszt 10%-ban rozsliszttel, az árpaliszt burgonya-, bab-, borsó-, vagy más hüvelyes lisztjével helyettesíthető. A kenyerek félkilogrammosak; áruk 14.5 lei. A közellátásiügyi miniszternek jogában áll kukoricapanapokat elrendelni, amikor is kizárólag csupán kukoricakenyér fogyasztható, vagy burgonya.

— **Malmi baleset.** Fiel János molnár, a nagybajomi Kovács-malom segédje, egy a garat közelében álló szekérről, amelyet lerakni segített, olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy az esés következtében bordatörést szenvedett. A kaposvári kórházba szállították.

— **Felemelt kenyéradagok Szlovákiában.** Mint Pozsonyból jelentik, szeptember 1-től kezdődően Szlovákiában a liszt- és kenyéradagokat havonként 1 kg-mal felemelik. A nehéz testimunkások fejadagja változatlanul marad.

— **Részvénytőkéjét felemelte a Abádszalóki Gőzmalom.** Az Abádszalóki Gőzmalom Rt. közgyűlése elhatározta, hogy a részvénytőkéjét 50.000 P-ről 120.000 P-re emeli fel. A tőkeemelés nem újabb befizetés útján, hanem akként történik, hogy az 50 pengős névértékű részvényeket 120 P névértékűre helyezik fel, a tőketartalék terhére. A tőkeemelés a céghíróság már jóvá is hagyta.

— **Petróleummal dentaurált búza-vetőmag Romániában.** Egyik napilap híradása szerint a román földművelésiügyi miniszter rendeletére a búza-vetőmagot kőolajjal denaturálják, hogy ezzel megakadályozzák a vetőmag titokban történő felörlését.

SKF KÖZLŐMŰELEMÉK

beépítése

az erőszükséglet csökkentésére, nagy fordulatszámok alkalmazását teszi lehetővé, a kenőanyag és a kenőmunka legnagyobb részét megtakarítja. Az önbeálló szarítóküvettes gördülő csapágyak gyorsan szerelhetők, rendkívül teherbírók nem melegsznek, felügyeletet, javítást nem igényelnek, tehát üzemből

gazdaságos és biztos üzemeltetés

Korszerűen és gazdaságosan tervezünk és dréppünk közlőműveket. Képzett szakembereink és szerelőink a tervezést és kivitelezést a leg gondosabban végzik el.

SKF
SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY R.-T.
BUDAPEST, IX., ÖLLŐI-ÚT 55.

SZITASÉLYEMSZÖVETEK

LÁMPABÉL és minden egyéb malmi cikkek
TEXTILIT I sz t e s z s á k o k
Zsákcimkék. — Zsákkötöző-zsineg
66 cm hosszú, erős textilanyagból kg 3.40 pengő
Papirlisztesszákok legolcsóbban

beszerezhetők:
Salva MŰSZAKI CÉGNÉL, Telefon: 298-559
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 5. SZ

OK

Légengörgő lovaskocsin

ÚJÍTÁS!
a gumihíány idejére
lemerelhető vastalprú
kerekek!

Gyártja: **ORENSTEIN ÉS KOPPEL**
MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
Budapest, V. Vilmos Császár-út 31.

A szabadalmazott Graepel-féle

szabadonlengő sikszi

nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg, mint mennyiségileg kiváló teljesítménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. — Minden szállítás egy-egy referencia.

Továbbá ajánlja árpakása-, árpagyöngy- és kölesgyártó gépeit.

Prospektussal, ajánlattal díjmentesen szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítész, gép- és rostalemezgyár,

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30. (Gergely-utca sarok.)

Sürgőny cím: Graepelék, Budapest.

Telefon: 149-073.

Levél cím: Budapest, X. Postafiók 10.

— Vámörleési engedélyek Szlovákiában. Szlovákiában a kerületi hivatalokat bízták meg azzal, hogy a vámörleési engedélyeket kiadják. Az engedély csak olyan malmoknak adható meg, amelyek érvényes iparjogosítvánnyal bírnak és amelyeknek tulajdonosa, illetve üzemeltetője július 15-ig esküt tett le a rendelkezések megtartására. A kerületi hivatalok szabják meg az óvadék nagyságát is, amelyet az engedélyt nyert malmoknak letétbe kell helyezniük. A óvadékmeghatározó végzés ellen fellebezésnek nincs helye. Július 16-án mindazon vámmalom üzemét be kellett szüntetni, amelyek az engedélyt nem nyerték el.

— Árrögítés az Egyesült Államokban. Az Egyesült Államok árkormánybiztosa, az 1942 február 3-i árrögítési törvény felhatalmazása, valamint Roosevelt elnök április 27-i törvényhozási üzenete alapján, árrögítési rendeletet bocsátott ki. Ennek hatálya egyelőre a kenyérré, süteményre, húsrá, cukorra, tejszóra, kávéra, teára, zsírra, fűszerekre, sóra, konzervekre, dohányra, drogériacikkre, ruhákra, bútorra, háztartási cikkekre, háztartási tüzelőanyagokra és szőnyegek terjed ki. Kifejezetten mentes a rendelet hatálya alól a tejtermékek, a tojás, a baromfi, az élő állatok, az éttermi ételek, a friss gyümölcs és a friss főzelékek ára. A rögítés hatálya alá tartozó cikkek ára nem haladhatja meg az 1942 márciusi legmagasabb árakat. A rendelet május 11-én lépett hatályba.

— Mandsukuó gabonatermését hivatalosan kedvezően ítélik meg, mint azt Hsinkingből Berlinen át jelentik. Ez különösen Északmandsukuóra vonatkozik, ahol igen jó a termés s így azokat a szárazságot okozta károkat, amelyek Délmandsukuóban jelentkeztek, kiegyenlítettnek tekintik. Különösen jó termésredményeket értek el a szójababnál, lenmagnál és szizálnál. Kevésbé jó a termés búzában, rizsben és kölesben.

— A francia gabonaárak. A francia hivatalos lapban közzétették az idei legmagasabb gabonaárakat. Ezek a következők: búza 375.—, rozs 300.—, árpa 285.—302.— frank 100 kg-onként. Azonkívül korai szállítás esetén külön jutalmakat fizetnek. (100 francia frank kb. 840 P.)

— A Kiskunmajsai Gőzmalom részvénytőkéjének csökkentése. A Kiskunmajsai Gőzmalom Rt., melynek fő részvényesei Székely Sándor, Székely Endre és Hetényi Albert, elhatározta, hogy részvénytőkéjét 100.000 pengőről 50.000 pengőre szállítja le oly módon, hogy a részvényeseknek az eddigi részvénytőké felét, 50.000 pengőt készpénzben visszafizet. Ezt a határozatot az illetékes kir. törvényszék is helybenhagyta.

— További korlátozások a szlovák malomiparban. Mint a Südost-Economist jelenti, 1939-ben és 1940-ben kerekben 1800 malom működött Szlovákiában. Ezek között 18 tisztán kereskedelmi malom (nagyalmom) és 274 vegyesürlésű. Már 1941-ben számos ilyen malmot beszüntettek. Az ellenőrzési apparátus egyszerűsítésének parancsoló kényszere azonban a folyó évben további korlátozásokra vezetett. A gabonagazdálkodás újabb rendezésének keretében összesen csupán 40 nagyobb malomnak engedik meg a kereskedelmi ürlést. Azokat a malmokat, amelyeket a forgalomból kikapcsolnak, az előző évben gyűjtött malomkiegyenlítési alpból kártalanítják. Az indok az, hogy a malmok számának csökkentésével az ellenőrzést jelentősen megkönnyítik. Az intézkedésben még fontos szerepet játszik az anyaggal való takarékoskodás is, mert gazdaságos ürlést csak nagy, időszerte berendezett malmokban lehet folytatni az indoklás szerint. A vámmalmokat is az eddiginél erősebben fogják ellenőrizni. Ebből az alkalomból ki fogják kapcsolni a forgalomból azokat, amelyeknek csak a helyi jelentőségük, vagy amelyek nem mutatkoznak eléggé megbízhatónak.

— Gépolaj cserebogárból... A NST tudósítása szerint Svájcban elrendelték a cserebogarak összegyűjtését. Ebben még nincs semmi különös, mert ezt másutt is megteszik. Az már azonban újdonság, hogy az összegyűjtött és — mint másutt is — megszártított cserebogárból kivonják az olajat és abból gépolajat készítenek. A hír szerint a cserebogárgépolaj eddig legjobbnak mutatkozott az összes póntanyagok közül. Lám, lám, mivé lesz a cserebogár...!

A valódi svájci SZITASÉLYEM

100 év óta legjobban bevált

A seiyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantiálja a legnagyobb tartósságot, szítalóképeséget és a nyílások egyenletességét.

Beszerezési források ügyében forduljon a következő címre:

SCHWEIZ. SEIDENGAFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

A magánkereskedelem bekapcsolása a gabonaforgalomba Németországban

Mint a Südost-Ech. legutóbbi számában jelenti, a gabonaforgalom terén nevezetes újítás történt. Eddig a birodalmi gabonahivatal működésének körébe volt mindezen gabonavételek és gabonaeladások, tekintet nélkül a szállítandó gabona árára, mennyiségére és a szállítás módjára. Vásárolt gabonát nagy lételekben, de vagonszámra is, sőt ahol kellett, kisebb tételekkel is foglalkozott. Ugyanígy történt a gabonaeladással is. Csak természetes, hogy a birodalmi gabonahivatal extenzív tevékenysége óriási apparátust igényelt s így megfelelően nagy kiadásokkal volt összekötve.

Az ilyen tevékenység azonban azt is jelentette egyúttal, hogy a magán-gabonakereskedelem működése csaknem teljesen meg volt bénítva. Ezért állandó volt a panasz a gabonakereskedelem részéről, hogy a birodalmi gabonahivatal minden olyan üzleti tevékenységet lassanként magához ragadott, amelyet pedig a magánkereskedelem éppen olyan jól, ha nem jobban és minden bizonnyal olcsóbban tudna ellátni.

A felhozott érvek elől az illetékes kormánykörök nem tudtak teljesen elzárkózni s így két olyan új alapvető rendelkezést léptettek hatályba, melyek újból igen jelentős szerepet biztosítanak a magánkereskedelemnek a gabonaeladásban. Egyik intézkedés abból áll, hogy a gabona- és takarmány főegyesület kiterjeszti a fuvarterítés rendszerét és ezáltal azt éri el, hogy az olyan gabona, amely a fuvarköltések miatt árszempontból nem kerülhetett kereskedelmi forgalomba s így kis mennyiségben is csak az állami szerv részéről volt felvásárolható, most újból a szabad forgalom útján juthat el — az ebből a szempontból tekintetbe jövő — feldolgozóüzemekbe.

A mások intézkedés annak elvi kimondásából áll, hogy a jövőben a birodalmi gabonaintézet csak olyan gabonátételeket vesz át közvetlenül, amelynek mennyisége legalább is 500 tonna (50 vagón) és csak legalább is egy tételben 300 tonnát kitevő mennyiséget ad el fogyasztónak. Olyan — elosztással megbízott — kereskedők, akik ilyen legkisebb mennyiséget nem vásárolhatnak, többen összeállva együttesen vásárolhatják meg szükségletüket a birodalmi gabonahivataltól. Ezzel a magánkezdeményezés visszaállítása újabb jelentős lépéssel haladt a megvalósulás felé.

Alkalmi munkás bérpótléka.

A 9.080/1941. M. E. sz. rendelet 3., illetőleg 5. §-ának értelmében a rendelet hatálya alá tartozó munkavállalónak bérpótléka abban az esetben is természetesen igénye van, ha csupán alkalmi munkásként rövidebb ideig dolgozik. (11.039/1942. Tp.)

KÖZLEMÉNYEI

A Szövetség múlt hó 23-ára hirdetett választmányi ülése és közgyűlése az országos gyászal kapcsolatos hatósági intézkedések folytán elmaradt. Az elnökség úgy döntött, hogy mind a választmányi ülést, mind a közgyűlést a f. é. október hó elején rendezendő őszi lakberendezési vásár idején fogja megtartani, hogy így a tagok a vasúti kedvezményt igénybe vehessék. Külön névre szóló meghívót a Szövetség nem küld, ezúton kéri tehát a tagokat, hogy e rovatot kísérjék figyelemmel, mert itt fogja a Szövetség a meghívóval együtt a választmányi ülést és a közgyűlést pontos idejét és helyét közölni.

VÖRÖS GYULA

malomipari szakértő nagy bel- és külföldi malmok volt vezetője vállalja malmok, hántolóüzemek felülvizsgálását és állandó tanácsadását

Minden üzemnek érdeke, hogy vérbéli és gyakorlati szakember álljon időnkint rendelkezésére.

Levél cím: HAJDUSZOBOSZLÓ
TELEFON: IRODA: 31; LAKÁS: 8

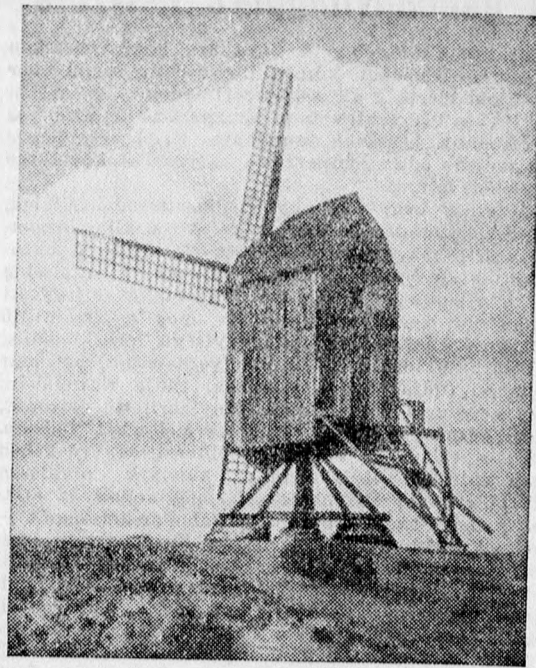
Néhány csepp valódi „ZÉNOL” tartós tapadást biztosít a szíjnak!

A valódi „ZÉNOL” szíjkenőcsnek egy üzemből sem szabad hiányozni.

Már rövid használat után bárki meggyőződhet felbecsülhetetlen előnyeiről. Nincs szíjcsúszás, fölösleges hajtóerő-pazarlás, azért használják országsszerte oly szívesen, ezt az igazán minden cseppjében értékes és megbízható szíjapolószert.

Gyártja:

BACHRACH TESTVÉREK mérnökök cég
Budapest, VII., Szövetség-utca 36/b.

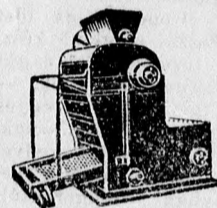

Eredeti KREFELDI hernyóselyem szitaszövetek Magyarországon is kaphatók.

Szavatoltan elsőrangú minőség. Meglepően olcsó árak.

Vezérképviselőt:

HOFER MŰSZAKI OLAJ ÉS VILÁMOSSÁGI KFT.
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.
Telefon: 228-289

FELEKI na praforogó haja lógép

különösen bevált
Megrendelhető:
KEMÉNY MANONÁL
Budapest, V., Akadémia-u. 21

EMERGÉ

a tökéletes gumiaruk védjegye

MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR R. T.
FELSZÁZADOS GYÁRTÁSI TAPASZTALAT

Kendoff Antal

GÉPÉSZMÉRNÖK, MALOMIPARI SZAKÉRTŐ
Malomberendezési vállalata

BUDAPEST, XIII., LEHEL-U. 64
TELEFONSZÁM: 298-036, 131-850, 151-333

Elvállal malomberendezéseket és malomátalakításokat. Állandó nagy raktárkészletek. — Nagy malomészerezések folyamatban, úgymint: Concordia Gőzmalom, Budapest, Transdanubia Egyesült Gőzmalom, Nagykanizsa stb.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. Karácson Jenő.

Merkantil-nyomda (Felelős vezető: Horváth Ferenc)
Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 43.